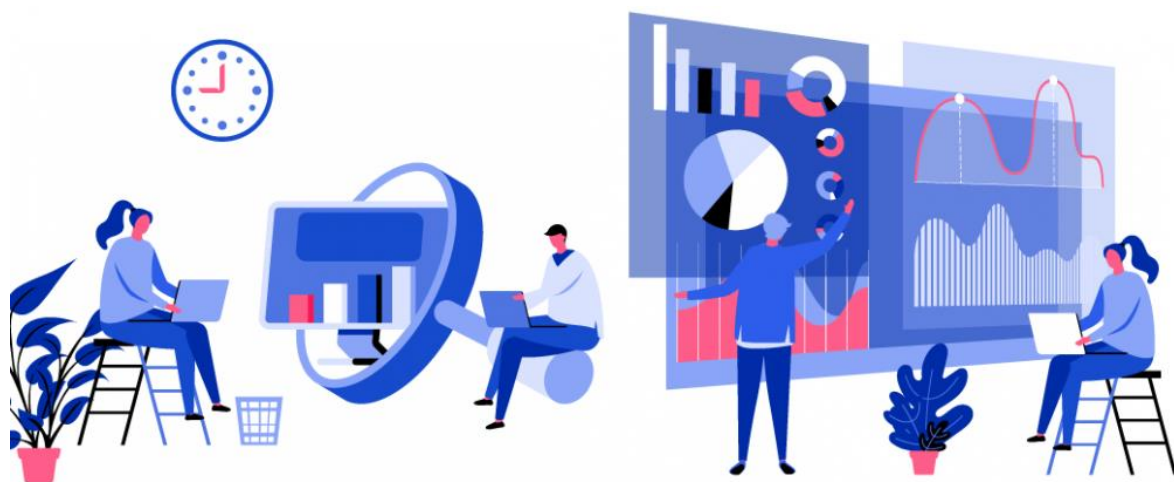

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระทรวงการคลัง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

คำนำ

“การทุจริตคอร์รัปชัน” ในสังคมไทยเป็นปัญหาที่สั่งสมมานาน ส่งผลกระทบโดยตรงต่อระบบสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และความมั่นคงของประเทศ รวมถึงภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นต่อสายตาของประชาคมโลก การป้องกันการทุจริตคือการแก้ไขปัญหาการทุจริต ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

การนำกระบวนการประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีระบบการประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำซึ่งไม่ใช้การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงการคลัง จึงได้จัดทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระทรวงการคลัง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์ให้กับหน่วยงานภาครัฐในการสร้างความเข้าใจในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบ หรือ แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต
กระทรวงการคลัง
พฤษภาคม ๒๕๖๓

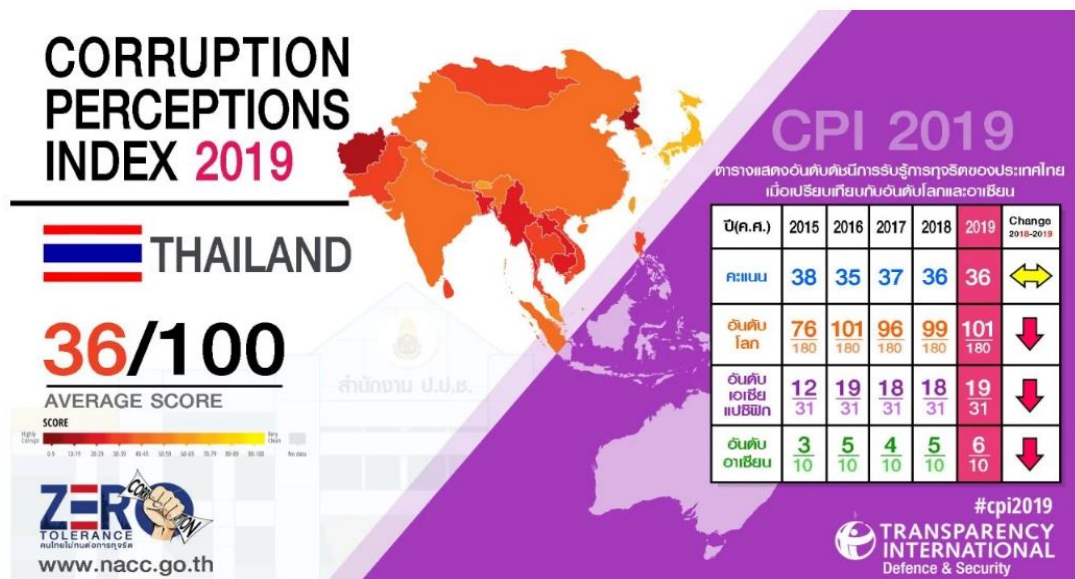
สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ส่วนที่ ๑ : ความเป็นมา	๑
ส่วนที่ ๒ : ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
ส่วนที่ ๓ : การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระทรวงการคลัง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓	
➤ กรมธนารักษ์	๒๑
➤ กรมบัญชีกลาง	๒๔
➤ กรมศุลกากร	๒๗
➤ กรมสรรพสามิต	๓๔
➤ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	๓๗
➤ สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง	๔๑
➤ สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ	๔๕
➤ กรมสรรพากร	๔๘
➤ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ	๕๑
➤ การยาสูบแห่งประเทศไทย	๕๗
➤ ธนาคารอาคารสงเคราะห์	๖๒
➤ กองทุนการออมแห่งชาติ	๖๗
➤ ธนาคารออมสิน	๗๒
➤ บมจ.ธนาคารกรุงไทย	๗๖

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา

ประเทศไทยกับปัญหาการทุจริต

ปัญหาการทุจริตในประเทศไทยเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมาช้านาน ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในทุกด้าน และก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในสังคม รวมทั้งลุกลามกลายเป็นปัญหาบ้านเมือง ซึ่งถือเป็นปัญหาระดับชาติ แม้ว่าในหลาย ๆ รัฐบาลที่ผ่านมา มีความพยายามที่จะแก้ปัญหานี้ในทุกๆ ด้าน ตั้งแต่การกำหนดในรัฐธรรมนูญ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายการบริหารราชการแผ่นดิน รวมทั้งมีองค์กรต่างๆ ที่มีภารกิจรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว แต่ก็พบว่า ยังไม่มีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมในการแก้ไขปัญหา ขณะเดียวกันปัญหาการทุจริตที่เกิดขึ้นกลับมีความรุนแรง และมีความซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น ยากต่อกระบวนการจัดการแก้ไข ของหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบหลักเพียงอย่างเดียว ทำให้ต้องมีภาคส่วนต่างๆ เข้ามาร่วมกันป้องกัน และแก้ไขปัญหาเพิ่มมากขึ้น ในภาครัฐ เอกชน ภาคประชาชน หรือภาคต่างประเทศ เป็นต้น

ภาพประกอบจาก www.nacc.go.th

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาการทุจริต คอร์รัปชันอย่างต่อเนื่อง โดยได้ร่วมลงนามในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ.๒๐๐๓ (United Nations Convention Against Corruption-UNCAC ๒๐๐๓) ณ เมือง เมอริต้า ประเทศเม็กซิโก พร้อมประเทศภาคีสมาชิก ๑๙๑ ประเทศทั่วโลก และองค์การสหประชาชาติ ยังได้กำหนดให้วันที่ ๙ ธันวาคม ของทุกปี เป็นวันต่อต้านคอร์รัปชันสากล (International Anti-Corruption Day) นอกจากนี้ องค์กรโปร่งใสนานาชาติ (TI : Transparency International) ซึ่งเป็นองค์กรอิสระที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อรณรงค์การแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน และมีเครือข่ายใน ๑๒๐ ประเทศ ได้จัดทำดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์ คอร์รัปชัน Corruption Perception Index

หรือ CPI เพื่อสะท้อนภาพลักษณ์ การทุจริตและความโปร่งใสของแต่ละประเทศ โดยมีเกณฑ์ค่าคะแนน ๐-๑๐๐ โดยเกณฑ์คะแนนสูงสุด หมายถึง มีภาพลักษณ์คอร์รัปชันน้อยที่สุด หรือมีความโปร่งใสในการบริการสูงสุด โดยในปี ๒๕๖๒ ประเทศไทยได้รับคะแนนการประเมิน ๓๖ คะแนน อยู่ในอันดับที่ ๑๐๑ จาก ๑๘๐ ประเทศทั่วโลก ซึ่งสาเหตุที่คะแนนน้อยเนื่องมาจากการทุจริตเชิงนโยบายทางการเมือง การเรียกรับสินบนรวมถึงการมีผลประโยชน์ทับซ้อนในระบบราชการทำให้องค์กรเอกชน ขาดความเชื่อมั่นในการมาติดต่อด้านการค้า การลงทุนกับภาครัฐราชการ

ด้วยเหตุดังกล่าว รัฐบาลจึงให้ความสำคัญกับนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยอาศัยความร่วมมือของทุกภาคส่วนบูรณาการ สร้างเครือข่าย เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจะต้องอาศัยความรู้ ความร่วมมือ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาสังคม ทั้งในเรื่องการปลูกฝังทัศนคติและค่านิยมที่ไม่ยอมรับ และไม่ทนต่อการทุจริต ทุกรูปแบบ การเลิกรับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่รัฐ การบริการงานด้วยหลักธรรมาภิบาล การปราบปรามลงโทษผู้กระทำความผิดอย่างจริงจัง รวมถึงการเสริมสร้างจิตสำนึก ค่านิยมที่ดีในการต่อต้านการทุจริตอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๐-๖๔) เพื่อเป็นแผนและแนวนโยบายหลักในการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน

ในการนี้สำนักงาน ป.ป.ท. ในฐานะที่เป็นกลไกหลักของฝ่ายบริหารในการป้องกันและแก้ปัญหาการทุจริต มีบทบาทอำนาจหน้าที่ในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารภายใต้กรอบธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริต และยกระดับคะแนน CPI จึงเล็งเห็นว่าเพื่อขับเคลื่อนภาครัฐสู่ธรรมาภิบาล โดยเฉพาะการให้บริการในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต อันเป็นการแก้ไขปัญหาการรับสินบน ซึ่งเป็นผลมาจากกรณีวิเคราะห์ผลคะแนน การประเมินคะแนน แหล่งการประเมินที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกทางธุรกิจ รวมทั้งเป็นการกำหนดมาตรการหรือแนวทางป้องกัน และแก้ไขปัญหาการทุจริต ประพฤติมิชอบในส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ ฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริต ประพฤติมิชอบได้ โดยดำเนินการประเมินความเสี่ยงจากการทุจริตที่จะเน้นหนักในเรื่องการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยที่มีการให้บริการประชาชน อนุมัติ อนุญาต ตาม พ.ร.บ.การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘) ความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่และความโปร่งใสของการใช้จ่ายวงงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ส่วนที่ ๒ ประเมินความเสี่ยงการทุจริต

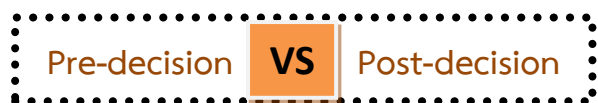
๑. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถจะช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือ หากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยง มาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่ การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต : เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการ ระบบ หรือ แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยง ก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติ ของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบ ภายในจะเป็นในลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยง เป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

๓. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของ การควบคุมภายในองค์กร (Control Environment) ตามมาตรฐาน COSO 2013 (Committee of Sponsoring Organizations 2013) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐาน ที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้เมื่อปี ๑๙๙๒ โดยที่ผ่านมามีการออกแนวทางด้านการควบคุม ภายในเพิ่มเติมอีก ๓ ครั้ง คือ ครั้งแรกเมื่อปี ๒๐๐๖ เป็นแนวทางด้านการทำรายงานทางการเงิน Internal Control over Financial Report – Guidance for Small Public Companies ครั้งที่ ๒ เมื่อปี ๒๐๐๙ เป็นแนวทางด้านการกำกับติดตาม Guidance on Monitoring of Internal Control ครั้งที่ ๓ ในปี ๒๐๑๓ เป็นแนวทางเพิ่มเติมด้านการควบคุมภายใน Internal Control – Integrated Framework : Framework and Appendices การปรับปรุงในปี ๒๐๑๓ นี้ยังคงยึดกรอบแนวคิดเดิมของปี ๑๙๙๒ ที่กำหนดให้มีการควบคุม ภายในแต่เพิ่มเติมในส่วนอื่น ๆ ให้ชัดเจนขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มเติมเรื่องการสอดส่อง ในภาพรวม ของการกำกับดูแลกิจการ ดังนั้น การควบคุมภายในจึงถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะตอบสนอง ต่อความคาดหวังของกิจการในการป้องกันเฝ้าระวังและตรวจสอบการทุจริตภายในกิจการ

สำหรับมาตรฐาน COSO 2013 ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ : สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

- หลักการที่ ๑ - องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม
- หลักการที่ ๒ - คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล
- หลักการที่ ๓ - คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน
- หลักการที่ ๔ - องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน
- หลักการที่ ๕ - องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒: การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

- หลักการที่ ๖ - กำหนดเป้าหมายชัดเจน
- หลักการที่ ๗ - ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม
- หลักการที่ ๘ - พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต
- หลักการที่ ๙ - ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓: กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

- หลักการที่ ๑๐ - ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
- หลักการที่ ๑๑ - พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม
- หลักการที่ ๑๒ - ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔: สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

- หลักการที่ ๑๓ - องค์กรมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ
- หลักการที่ ๑๔ - มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้
- หลักการที่ ๑๕ - มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๕: กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

- หลักการที่ ๑๖ - ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน
- หลักการที่ ๑๗ - ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลา และเหมาะสม

ทั้งนี้ องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบและหลักการจะต้อง Present & Function (มีอยู่จริง และ นำไปปฏิบัติได้) อีกทั้งทำงานอย่างสอดคล้องและสัมพันธ์กัน จึงจะทำให้การควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ

สำหรับคู่มือฉบับนี้ จะเน้นตามมาตรฐาน COSO 2013 องค์ประกอบที่ ๒ หลักการที่ ๘ ในเรื่องการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นหลัก

กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

- Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก
- Detective : เผื่อระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบ ต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อป่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาแส้นแก่ผู้บริหาร

➤ Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิด ในส่วนที่พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริต เข้ามาได้อีก

➤ Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปราม ล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้า ในอนาคต (Unknown Factor)

๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือ แรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำ ตามทฤษฎี สามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

๕. ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

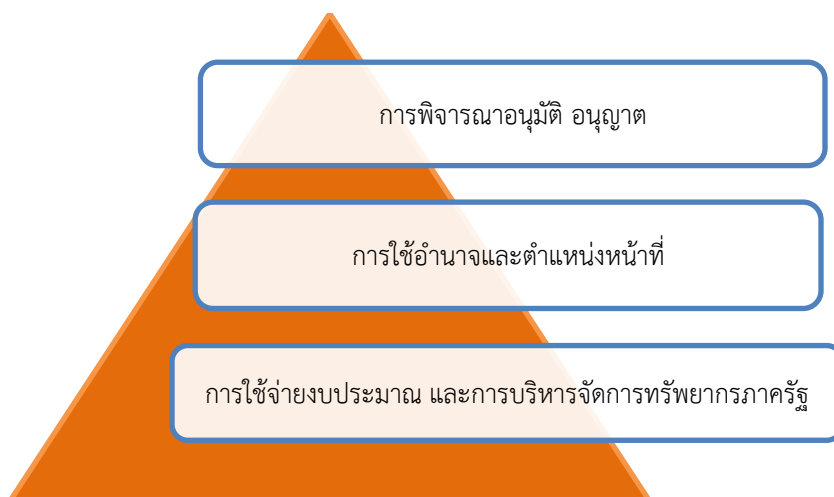
คู่มือนี้จะแบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๕.๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณา อนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๕.๒ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๕.๓ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการ ทรัพยากรภาครัฐ

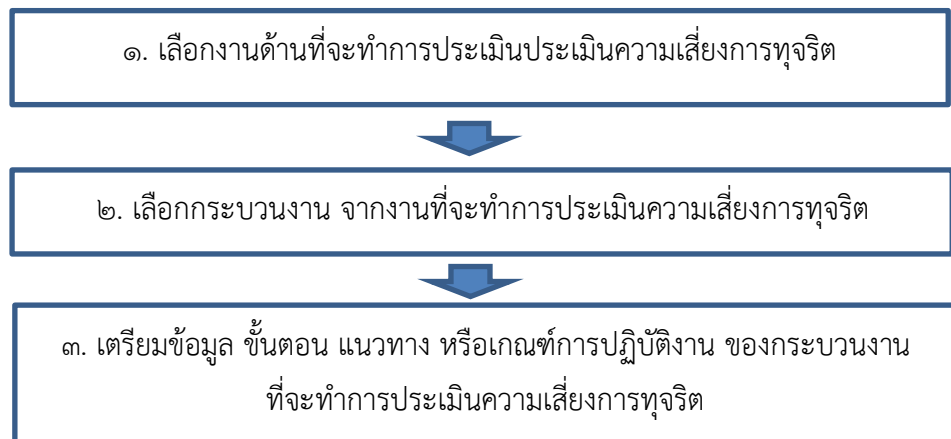

๖. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๙ ขั้นตอน ดังนี้

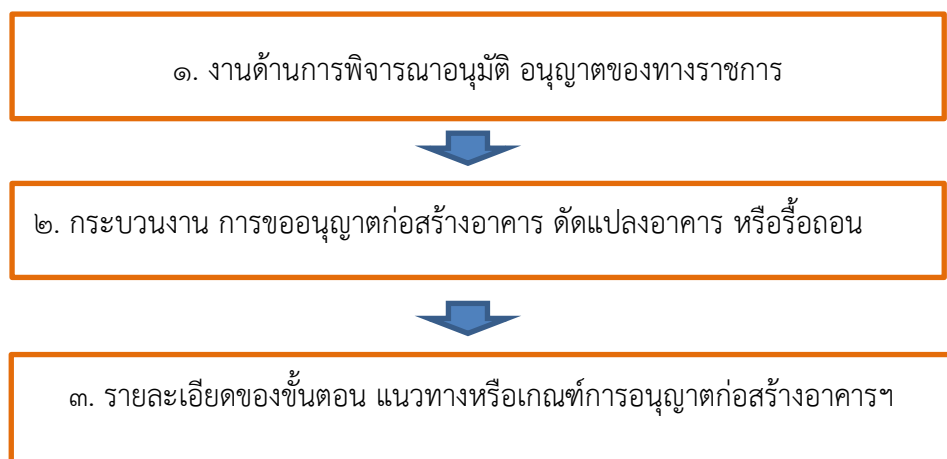
๑. การระบุความเสี่ยง
๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง
๓. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง
๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง
๕. แผนบริหารความเสี่ยง
๖. การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง
๗. จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง
๘. การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง
๙. การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยง

ขั้นเตรียมการ : ประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ก่อนทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ต้องทำการคัดเลือกงานหรือกระบวนการ จากภารกิจ ในแต่ละประเภทที่จะทำการประเมิน ซึ่งคู่มือนี้ได้จำแนกขอบเขตของการประเมินความเสี่ยงการทุจริตไว้ ๓ ด้าน ดังนี้ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจ ให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาต ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ และความเสียหายการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ เมื่อคัดเลือกได้แล้ว ให้ทำการคัดเลือกกระบวนการของประเภทด้านนั้น ๆ โดยเฉพาะการดำเนินงาน ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต และจัดเตรียมข้อมูลขั้นตอนการปฏิบัติงาน หรือแนวทาง หลักเกณฑ์ในการ ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง จากนั้นจึงลงมือทำการตามขั้นตอนประเมินความเสี่ยงการทุจริต ตัวอย่างในการประเมิน ความเสี่ยง ในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตการออกใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร

(ตัวอย่าง)

ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ขั้นตอนที่ ๑ นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์การปฏิบัติงานของกระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นย่อมประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อย ในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ ๑ ให้ทำการระบุความเสี่ยงอธิบายรายละเอียด รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๆ ในการดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของความเสี่ยงซึ่งเป็น Known Factor หรือ Unknown Factor

Known Factor	ความเสี่ยงทั้ง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติ มีตำนานอยู่แล้ว
Unknown Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า ตีตนไปก่อนไข้เสมอ)

เทคนิคในการ ระบุความเสี่ยง หรือค้นหาความเสี่ยงการทุจริตด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. ....

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน

- ๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
- ๒ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ๓ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ชื่อกระบวนงาน/งาน .....

ชื่อหน่วยงาน / กระทรวง.....

ผู้รับผิดชอบ..... โทรศัพท์.....

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknown Factor)

ที่	โอกาส/ ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Know Factor	Unknown Factor
	(ให้อธิบายรูปแบบ พฤติการณ์การทุจริตของกระบวนงาน หรืองานที่เลือกมาทำการประเมินความเสี่ยงว่ามีโอกาสหรือความเสี่ยงการทุจริต)		

ตารางที่ ๑ อธิบายรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต เช่น รูปแบบ พฤติการณ์การทุจริตที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และควรอธิบายพฤติการณ์ความเสี่ยงให้ละเอียด ชัดเจน มากที่สุด

- ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูงมีประวัติอยู่แล้ว ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง Know Factor
- หากไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง Unknown Factor
- หน่วยงานสามารถปรับเปลี่ยนได้โดยไม่ระบุว่าเป็นประเภท Know Factor หรือ Unknown Factor ก็ได้

ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๒ ให้นำข้อมูลจากตารางที่ ๑ มาวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริตของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต ออกตามรายสีไฟจราจร เขียว เหลือง ส้ม แดง โดยระบุสถานะของความเสี่ยงในช่องสีไฟจราจร

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียดดังนี้

- **สถานะสีเขียว** : ความเสี่ยงระดับต่ำ
- **สถานะสีเหลือง** : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้
- **สถานะสีส้ม** : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
- **สถานะสีแดง** : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง

ตารางที่ ๒ นำโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต จากตารางที่ ๑ นำมาแยกสถานะความเสี่ยงการทุจริตตามไฟจราจร - สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
 - สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
 - สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง
 - สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

ขั้นตอนที่ ๓ นำโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต ที่มีสถานะความเสี่ยงระดับสูงจนถึงความเสี่ยงระดับสูงมาก ที่เป็น สีส้ม และสีแดง จากตารางที่ ๒ มาทำการหาค่าความเสี่ยงรวม ซึ่งได้จากระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง ที่มีค่า ๑ - ๓ คูณด้วย ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่มีค่า ๑ - ๓ เช่นกัน ค่า ๑ - ๓ โดยมีเกณฑ์ในการให้ค่า ดังนี้

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการงานนั้น ๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้น เป็น MUST หมายถึงมีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกันไม่ดำเนินการไม่ได้ ค่าของ MUST คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็นกิจกรรม หรือขั้นตอนรองของกระบวนการงานนั้น ๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็น SHOULD หมายถึงมีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าของ SHOULD คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๑ เท่านั้น

(ตัวอย่างตามตารางที่ ๓.๑)

(เกณฑ์พิจารณาระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตว่าเป็น MUST หรือ SHOULD)

๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholders รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาคราชการ ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process หรือกระทบด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้ Learning & Growth ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

(ตัวอย่างตามตารางที่ ๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ)

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ
(หรือตารางเมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix))

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง			ระดับความรุนแรงของผลกระทบ			ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น X รุนแรง
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	

ตารางที่ ๓ นำข้อมูลที่มีสถานะความเสี่ยงใน ช่องสีส้ม และสีแดง จากตารางที่ ๒ มาหาค่าความเสี่ยงรวม (ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง คูณ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ)

แนวทางในการพิจารณา
ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง และ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ตารางที่ ๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก MUST	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง SHOULD
		ค่าควรเป็น ๓ หรือ ๒	ค่าควรเป็น ๑

ตารางที่ ๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบตาม Balanced Scorecard

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholders รวมถึง หน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาครีเอกชน		X	X
ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial		X	X
ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User		X	X
ผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process	X	X	
กระทบด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้ Learning & Growth	X	X	

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control Matrix Assessment)

ขั้นตอนที่ ๔ ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุมการทุจริต ว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ (คุณภาพการจัดการ สอดส่อง เฝ้าระวังในงานปกติ) โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการ จะแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรไม่มีผลเสียหายทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรแต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
	ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง
	พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง
	อ่อน	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	สูง

ตารางที่ ๔ ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต โดยการวิเคราะห์จากคุณภาพการจัดการขององค์กรกับความเสี่ยงเรื่องที่ทำกรประเมิน (ดี/พอใช้/อ่อน) เพื่อประเมินว่า ความเสี่ยงการทุจริต มีค่าความเสี่ยงอยู่ระดับใด จะได้นำไปบริหารจัดการความเสี่ยง ตามความรุนแรงของความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๕ ให้เลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยง Risk – Control Matrix Assessment ในตารางที่ ๔ ที่อยู่ในช่องค่าความเสี่ยง อยู่ในระดับ สูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง มาทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามลำดับความรุนแรง (กรณีที่หน่วยงานทำการประเมินการควบคุมความเสี่ยง ในตารางที่ ๔ ไม่พบว่าความเสี่ยงอยู่ในระดับ สูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง เลย แต่พบว่าความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับ ต่ำ หรือ ค่อนข้างต่ำ ให้ทำการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในเชิงเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต หรือให้หน่วยงานพิจารณาทำการเลือกภารกิจงาน หรือกระบวนการงานหรือการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดหรือมีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริต นำมาประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพิ่มเติม)

ตารางที่ ๕ ตารางแผนบริหารความเสี่ยง

ชื่อแผนบริหารความเสี่ยง.....

ที่	รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต

ตารางที่ ๕ พิจารณาเหตุการณ์ความเสี่ยง ที่มีค่าความเสี่ยงการทุจริต จากตารางที่ ๔ ตามลำดับ ความรุนแรงความเสี่ยงที่อยู่ในระดับ สูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง มาจัดทำแผนบริหาร ความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตต่อไป

ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

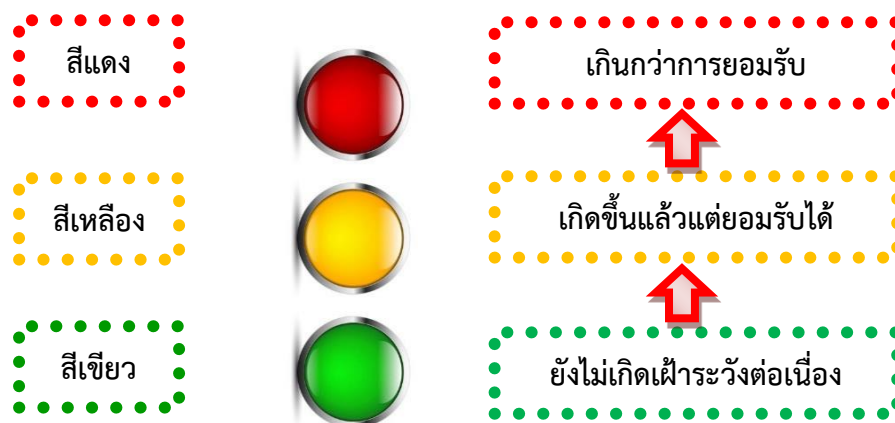
ขั้นตอนที่ ๖ เพื่อติดตามเฝ้าระวัง เป็นการประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรม ตามแผนบริหารความเสี่ยงของขั้นตอนที่ ๕ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการสร้างตะแกรงตัก เพื่อเป็นการยืนยันผล การป้องกันหรือแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด โดยการแยกสถานะของการเฝ้าระวังความเสี่ยง การทุจริตต่อไป ออกเป็น ๓ สี ได้แก่ สีเขียว สีเหลือง สีแดง

ตารางที่ ๖ ตารางจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ที่	มาตรการป้องกันการ ทุจริต	โอกาส/ ความเสี่ยงการทุจริต	สถานะความเสี่ยง		
			เขียว	เหลือง	แดง

ตารางที่ ๖ ให้รายงานสถานะของการเฝ้าระวังการทุจริตตามแผนบริหารความเสี่ยงในตารางที่ ๕ ว่าอยู่ในสถานะความเสี่ยงระดับใด เพื่อพิจารณาทำกิจกรรมเพิ่มเติม กรณีอยู่ในข่าย ที่ยังแก้ไขไม่ได้

- ✓ **สถานะสีเขียว** : ไม่เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง ยังไม่ต้องทำกิจกรรมเพิ่ม
- ✓ **สถานะสีเหลือง** : เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง แต่แก้ไขได้ทันท่วงที ตามมาตรการ / นโยบาย / โครงการ / กิจกรรมที่เตรียมไว้ แผนใช้ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตลดลง ระดับความรุนแรง < ๓
- ✓ **สถานะสีแดง** : เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายยังแก้ไขไม่ได้ ควรมีมาตรการ / นโยบาย / โครงการ / กิจกรรม เพิ่มขึ้นแผนใช้ไม่ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตไม่ลดลงระดับความรุนแรง > ๓

ขั้นตอนที่ ๗ จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๗ นำผลจากทะเบียนเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต จากตารางที่ ๖ ออกตามสถานะ ๓ สถานะ ซึ่งในขั้นตอนที่ ๗ สถานะความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในข่ายที่ยังแก้ไขไม่ได้ จะต้องมีการเพิ่ม หรือ มาตรการอะไรเพิ่มเติมต่อไป โดยแยกสถานะเพื่อทำระบบบริหารความเสี่ยงออกเป็น ดังนี้

- ๗.๑ เกินกว่าการยอมรับ (สถานะสีแดง Red) ควรเพิ่มกิจกรรมเพิ่มเติม
- ๗.๒ เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ ควรเพิ่มกิจกรรมเพิ่มเติม (สถานะสีเหลือง Yellow)
- ๗.๓ ยังไม่เกิดเฝ้าระวังต่อเนื่อง (สถานะสีเขียว Green)

ตารางที่ ๗ ตารางจัดทำระบบความเสี่ยง

๗.๑ (สถานะสีแดง Red) เกินกว่าการยอมรับ ควรเพิ่มกิจกรรมเพิ่มเติม

ความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีแดง)	มาตรการป้องกันการทุจริต เพิ่มเติม

๗.๒ (สถานะสีเหลือง Yellow) เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ ความถี่กิจกรรมเพิ่มเติม

ความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีเหลือง)	มาตรการป้องกันการทุจริต เพิ่มเติม

๗.๓ (สถานะสีเขียว Green) ยังไม่เกิด ให้เฝ้าระวังต่อเนื่อง

ความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีเขียว)	ความเห็นเพิ่มเติม

ขั้นตอนที่ ๘ การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๘ เป็นการจัดทำรายงานสรุปให้เห็นในภาพรวม ว่ามีผลจากการบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามขั้นตอนที่ ๗ มีสถานะความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด (สี) สถานะความเสี่ยง สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำกับ ติดตาม ประเมินผล

ตารางที่ ๘ ตารางรายงานการบริหารความเสี่ยง

ร.ก.	สรุปสถานะความเสี่ยงการทุจริต (เขียว เหลือง แดง)		
	เขียว	เหลือง	แดง

แบบรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

กระทรวงการคลัง

ลงชื่อ เรือเอกฐานิศ นาคะเกศ ผู้รายงาน

ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

เบอร์โทร ๐ ๒๑๒๖ ๕๘๐๐ ต่อ ๒๖๒๗

วันที่ ๑๕ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

หมายเหตุ : รอบที่ ๑ ภายในวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓

(แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต)

- เอกสารหมายเลข ๑ แบบสรุปภาพรวม (สำหรับ ศปท. ทุกหน่วยงาน)
- เอกสารหมายเลข ๒ แบบรายงานแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต (สำหรับหน่วยงานระดับกรมภายใต้กำกับ ศปท./ศปท. ที่ไม่มีหน่วยงานภายใต้กำกับ)

การวางระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตประพหุติมิชอบในส่วนราชการ

แผนปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพหุติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

แบบรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓
หน่วยงานราชการในสังกัดกระทรวงการคลัง
รอบที่ ๑ แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต

หน่วยงาน ในกำกับ ศปท. (ระดับกรม)	ชื่อกระบวนการ	ชื่อแผนบริหารความเสี่ยง
๑. กรมธนารักษ์	การรับหรือเรียกรับผลประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่น	เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจหน้าที่ราชการในการรับหรือเรียกรับผลประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่น
๒. กรมบัญชีกลาง	กำกับดูแลฐานข้อมูลบุคลากรภาครัฐสำหรับการเบิกจ่ายตรงสวัสดิการ รักษาพยาบาลข้าราชการ	เจ้าหน้าที่กรมบัญชีกลางที่มีรหัสนายทะเบียนบุคลากรภาครัฐ สามารถเข้าถึงข้อมูลบุคลากรภาครัฐได้
๓. กรมศุลกากร	พิธีการศุลกากรเพื่อการนำของเข้า	ความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกร้องผลประโยชน์จากการตรวจปล่อยสินค้า
๔. กรมสรรพสามิต	การให้บริการประชาชนในการขอ อนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ	มีช่องทางการรับชำระรายได้ผ่านระบบการชำระเงินแบบ อิเล็กทรอนิกส์เพื่อป้องกันการรับเงินสด แล้วไม่นำเงินส่ง คลัง
		มีการตรวจสอบการรับเงินและนำเงินส่งคลังผ่านระบบ อิเล็กทรอนิกส์
		เสริมสร้างและพัฒนาความรู้ทางด้านวินัยและความรับผิดชอบ ทางละเมิด รวมทั้งคุณธรรม จริยธรรม
๕. สำนักงานเศรษฐกิจ การคลัง	การเสนอแนะนโยบาย และ มาตรการเกี่ยวกับภาษีอากร ระบบ การเงิน การคุ้มครองผลประโยชน์ ทางการเงิน และการพัฒนาตลาด ทุน	เจ้าหน้าที่มีโอกาสนำข้อมูลการเสนอแนะมาตรการ/ นโยบายไปเปิดเผยหรือใช้ประโยชน์ก่อนการประกาศใช้ นโยบาย เช่น ซื้อขายสินค้าหรือหลักทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับ การเสนอแนะมาตรการ/นโยบาย
๖. สำนักงานปลัด กระทรวงการคลัง	การป้องกันการรับผลประโยชน์ ต่าง ๆ (Accepting benefits) หรือสินบน	การป้องกันเจ้าหน้าที่รัฐรับของขวัญจากบุคคลอื่น เพื่อช่วย ให้บุคคลนั้นได้รับผลประโยชน์จากองค์กร
		การจัดทำแผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓
		ช่องทางการร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบ
๗. สำนักงานบริหาร หนี้สาธารณะ	มาตรการป้องกันการรับสินบน เพื่อป้องกันการรับผลประโยชน์	เจ้าหน้าที่รัฐรับสินบนจากหน่วยงานหรือบุคคลอื่น ซึ่งอาจมี การเรียกร้องให้ช่วยเหลือหรือเอื้อประโยชน์จากองค์กรใน อนาคต

หน่วยงาน ในกำกับ ศปท. (ระดับกรม)	ชื่อกระบวนการ	ชื่อแผนบริหารความเสี่ยง
๘. กรมสรรพากร	การพิจารณาคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม กรณีผู้ประกอบการส่งออกสินค้า	ในการพิจารณาคืนเงินภาษีเจ้าหน้าที่อาจประวิงเวลา หรือขอเอกสารเพิ่มเติมเกินความจำเป็น แล้วยื่น ข้อเสนอเพื่อเรียกรับเงินจากผู้ประกอบการหากต้องการ ได้รับเงินคืนภาษีรวดเร็ว
๙. สำนักงาน คณะกรรมการนโยบาย รัฐวิสาหกิจ	กระบวนการคัดเลือกผู้เสนอราคา ในการจัดซื้อจัดจ้าง	กรณีที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดซื้อจัดจ้าง โดยเฉพาะ กรรมการจัดซื้อจัดจ้าง มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เสนอราคา

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต กระทรวงการคลัง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน (เลือกการประเมิน ๑ ด้าน)

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ชื่อหน่วยงาน/กระทรวง ..... กรมธนารักษ์/กระทรวงการคลัง

ชื่อกระบวนการ ..... การรับหรือเรียกเก็บผลประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่น .....

ผู้รับผิดชอบ ..... นายชงทอง เวณจันทร์ .....

ตำแหน่ง ..... นิติกรปฏิบัติการ โทรศัพท์ ..... ๐ ๒๖๑๘ ๖๓๔๖ .....

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง Know Factor และ UnKnown Factor

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยง	
	Know Factor	UnKnow Factor
เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจหน้าที่ราชการในการรับหรือเรียกเก็บผลประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่น		√

ตารางที่ ๑ อธิบายรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต เช่น รูปแบบ พฤติการณ์การทุจริตที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และควรอธิบายพฤติการณ์ความเสี่ยงให้ละเอียด ชัดเจน มากที่สุด

- ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูงมีประวัติอยู่แล้ว ให้ใส่เครื่องหมาย √ ในช่อง Known Factor

- ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดขึ้นหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิดขึ้น ให้ใส่เครื่องหมาย √ ในช่อง UnKnown Factor

- หน่วยงานสามารถปรับแบบได้โดยไม่ระบุว่าเป็นประเภท Known Factor หรือ UnKnown Factor

ตารางที่ ๒ ตารางการประเมินความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจหน้าที่ราชการในการรับหรือเรียกรับผลประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่น	√			

ตารางที่ ๒ นำโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต จากตารางที่ ๑ นำมาแยกสถานะความเสี่ยงการทุจริตตามตารางไฟสีจราจร

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

ตารางที่ ๖ ตารางจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ที่	มาตรการป้องกันการทุจริต	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	สถานะความเสี่ยง		
			เขียว	เหลือง	แดง
๑	- มีแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของกรมธนารักษ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - จัดฝึกอบรมโครงการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของกรมธนารักษ์	เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจหน้าที่ราชการในการรับหรือเรียกรับผลประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่น	√		

ตารางที่ ๗ ตารางจัดระบบความเสี่ยง

๗.๓ (สถานะสีเขียว Green) ยังไม่เกิด ให้เฝ้าระวังต่อเนื่อง

ความเสี่ยงของการทุจริต (สถานะสีเขียว)	ความเห็นเพิ่มเติม
เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจหน้าที่ราชการในการรับหรือเรียกรับผลประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่น	จัดให้มีการฝึกอบรมโครงการป้องกันและปราบปรามการทุจริตต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี

ตารางที่ ๘ ตารางรายงานการบริหารความเสี่ยง

ที่	สรุปสถานะความเสี่ยงการทุจริต (เขียว เหลือง แดง)		
	เขียว	เหลือง	แดง
๑	เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจหน้าที่ราชการในการรับหรือเรียกรับผลประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่น		

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน (เลือกการประเมิน ๑ ด้าน)

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ชื่อกระบวนงาน กำกับดูแลฐานข้อมูลบุคลากรภาครัฐสำหรับการเบิกจ่ายตรงสวัสดิการรักษายาบาล
ข้าราชการ

ชื่อหน่วยงาน/กระทรวง .....กรมบัญชีกลาง.....

ผู้รับผิดชอบ .....นางสาวสุชลดา จารินทร์.....

ตำแหน่ง .....นิติกรปฏิบัติการ..... โทรศัพท์ ๐ ๒๑๒๗ ๗๐๐๐ ต่อ ๔๓๖๔

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknown Factor)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	Know Factor	Unknown Factor
เจ้าหน้าที่กรมบัญชีกลางที่มีรหัสนายทะเบียนบุคลากรภาครัฐสามารถเข้าถึงข้อมูลบุคลากรภาครัฐ		✓

ตารางที่ ๑ อธิบายรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต เช่น รูปแบบ พฤติการณ์การทุจริตที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และควรอธิบายพฤติการณ์ความเสี่ยงให้ละเอียด ชัดเจน มากที่สุด

- ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูงมีประวัติอยู่แล้ว ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง Know Factor
- ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดขึ้นหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิดขึ้น ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง Unknown Factor
- หน่วยงานสามารถปรับแบบได้โดยไม่ระบุว่าเป็นประเภท Know Factor หรือ Unknown Factor

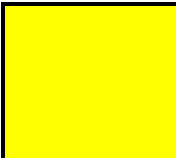

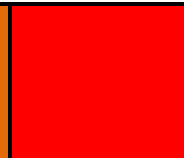
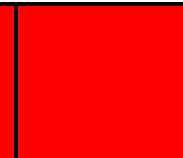

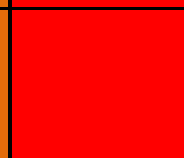
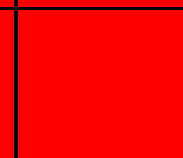

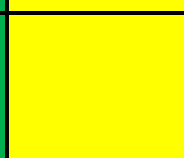

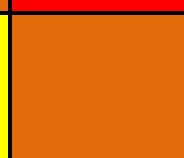
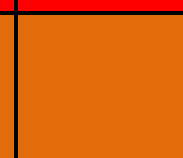

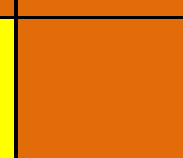

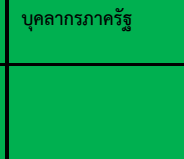
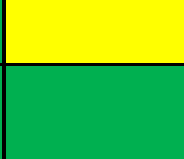
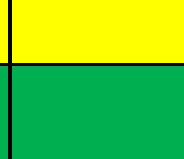
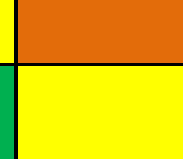
ตารางที่ ๒ ตารางการประเมินความเสี่ยง

ความเสี่ยงการทุจริต	การประเมินความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยงการทุจริต (โอกาส X ผลกระทบ)
	โอกาสเกิด การทุจริต	ผลกระทบ ที่เกิดขึ้น	
เจ้าหน้าที่กรมบัญชีกลางที่มีรหัส นายทะเบียนบุคลากรภาครัฐ สามารถเข้าถึงข้อมูลบุคลากรภาครัฐ	๒	๒	๔

ตารางที่ ๓ ตารางเมทริกซ์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

ระดับความเสี่ยงการทุจริต = โอกาสเกิดการทุจริต × ผลกระทบที่เกิดขึ้น แบ่งเป็น ๔ ระดับ

- ระดับความเสี่ยงสูงมาก (Extreme) = ๑๖ - ๒๕ คะแนน
- ระดับความเสี่ยงสูง (High) = ๑๐ - ๑๕ คะแนน
- ระดับความเสี่ยงปานกลาง (Medium) = ๕ - ๙ คะแนน
- ระดับความเสี่ยงต่ำ (Low) = ๑ - ๔ คะแนน

ผลกระทบที่จะเกิดขึ้น (Impact)	๔					
	๓					
	๒					
	๑		เจ้าหน้าที่กรมบัญชีกลาง ที่มีรหัสนายทะเบียน บุคลากรภาครัฐ สามารถเข้าถึงข้อมูล บุคลากรภาครัฐ			
	๑					
		๑	๒	๓	๔	๕
		โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)				

ตารางที่ ๔ แบบรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓
หน่วยงานระดับกรมบัญชีกลาง
แผนบริหารความเสี่ยง

กระบวนงาน	รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยง การทุจริต	มาตรการ/แนวทาง/กิจกรรม
กระบวนงานกำกับดูแล ฐานข้อมูลบุคลากรภาครัฐ สำหรับการเบิกจ่ายตรง สวัสดิการรักษายาบาล ข้าราชการ	เจ้าหน้าที่กรมบัญชีกลาง ที่มีรหัสนายทะเบียนบุคลากร ภาครัฐสามารถเข้าถึงข้อมูล บุคลากรภาครัฐ	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดให้มีการอนุญาต/อนุมัติ รหัสนายทะเบียน บุคลากรภาครัฐเฉพาะเจ้าหน้าที่กรมบัญชีกลาง ที่ปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเท่านั้น - มีช่องทางการรับข้อร้องเรียนการทุจริตหรือ ประพฤตินิชอบของเจ้าหน้าที่กรมบัญชีกลาง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ชื่อกระบวนงาน   พิธีการศุลกากรเพื่อนำของเข้า

ชื่อหน่วยงาน/กระทรวง   กรมศุลกากร / กระทรวงการคลัง

ผู้รับผิดชอบ   คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงของกรมศุลกากร กรมศุลกากร

โทรศัพท์   ๐ ๒๖๖๗ ๖๒๓๖ และ ๐ ๒๖๖๗ ๗๐๓๐

ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknown Factor)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Know Factor	Unknown Factor
๑	ความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่จะเรียกร้องผลประโยชน์ ในขั้นตอนการยื่นใบขนสินค้า	✓	
๒	ความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจหน้าที่ ในการเรียกร้องผลประโยชน์ในการรับชำระค่าภาษี	✓	
๓	ความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจหน้าที่ ในการเรียกร้องผลประโยชน์จากการตรวจปล่อยสินค้า	✓	

ตารางที่ ๑ อธิบายรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต เช่น รูปแบบ พฤติการณ์การทุจริตที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และควรอธิบายพฤติการณ์ความเสี่ยงให้ละเอียดชัดเจนมากที่สุด

- ความเสี่ยงที่เคยเกิดหรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง Known Factor
- ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดขึ้นหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิดขึ้น ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง Unknown Factor
- หน่วยงานสามารถปรับแบบได้ โดยไม่ระบุว่าเป็นประเภท Known Factor หรือ Unknown Factor

ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๒ ให้นำข้อมูลจากตารางที่ ๑ มาวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริตของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต ออกตามรายสีไฟจราจร เขียว เหลือง ส้ม แดง โดยระบุสถานะของความเสี่ยงในช่องสีไฟจราจร

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียด ดังนี้

- สถานะสีเขียว** : ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สถานะสีเหลือง** : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้เวลาครอบคลุมระยะหวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติ ควบคุมดูแลได้
- สถานะสีส้ม** : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการงานที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงาน ภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
- สถานะสีแดง** : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	ความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่จะเรียกร้องผลประโยชน์ในขั้นตอนการยื่นใบขนสินค้า	✓			
๒	ความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกร้องผลประโยชน์ในการรับชำระค่าภาษี		✓		
๓	ความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกร้องผลประโยชน์จากการตรวจปล่อยสินค้า*				✓

หมายเหตุ * เป็นกระบวนการงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก ไม่ว่าจะเป็นผู้นำเข้าหรือตัวแทนออกของ ซึ่งมีโอกาสที่จะเรียกร้องผลประโยชน์ในการปฏิบัติพิธีการตรวจปล่อยสินค้าได้

ตารางที่ ๒ นำโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริตจากตารางที่ ๑ นำมาแยกสถานะความเสี่ยงการทุจริตตามไฟสีจราจร

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

ขั้นตอนที่ ๓ นำโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริตที่มีสถานะความเสี่ยงระดับสูงจนถึงความเสี่ยงระดับสูงมากที่เป็นสีส้มและสีแดงจากตารางที่ ๒ มาทำการหาค่าความเสี่ยงรวม ซึ่งได้จากระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวังที่มีค่า ๑ - ๓ คูณด้วยระดับความรุนแรงของผลกระทบที่มีค่า ๑ - ๓ เช่นกัน ค่า ๑ - ๓ โดยมีเกณฑ์ในการให้ค่า ดังนี้

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการงานนั้น ๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็น MUST หมายถึง มีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกันไม่ดำเนินการไม่ได้ ค่าของ MUST คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒
- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็นกิจกรรม หรือขั้นตอนรองของกระบวนการงานนั้น ๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็น SHOULD หมายถึง มีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตค่าของ SHOULD คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๑ เท่านั้น

๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาครัฐเครือข่าย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/ User ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓
- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process หรือกระทบด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้ Learning & Growth ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ (หรือตารางเมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix))

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง			ระดับความรุนแรงของผลกระทบ			ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น x รุนแรง
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	
๑	ความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกร้องผลประโยชน์จากการตรวจปล่อยสินค้า		๒			๒		๔

ตารางที่ ๓ นำข้อมูลที่มีสถานะความเสี่ยงในช่องสีส้มและสีแดงจากตารางที่ ๒ มาหาค่าความเสี่ยงรวม (ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง คูณ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ)

แนวทางในการพิจารณา
ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง และ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ตารางที่ ๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก MUST	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง SHOULD
๑	ความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกร้องผลประโยชน์จากการตรวจปล่อยสินค้า	๒	-

ตารางที่ ๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบตาม Balanced Scorecard

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาคีเครือข่าย		x	
ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial		x	
ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User		x	
ผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process	x		
กระทบด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้ Learning & Growth	x		

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk-Control Matrix Assessment)

ขั้นตอนที่ ๔ ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุมการทุจริต ว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ (คุณภาพการจัดการ สอดส่อง เฝ้าระวังในงานปกติ) โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการ จะแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

- ดี** : จัดการได้ทันทีทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กร ไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม
- พอใช้** : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งที่จัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรแต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ
- อ่อน** : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยง การทุจริต	คุณภาพ การจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
ความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจหน้าที่ ในการเรียกร้องผลประโยชน์ จากการตรวจปล่อยสินค้า	ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง
	พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง ✓	ค่อนข้างสูง
	อ่อน	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	สูง

ตารางที่ ๔ ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต โดยการวิเคราะห์จากคุณภาพการจัดการขององค์กรกับความเสี่ยง เรื่องที่ทำการประเมิน (ดี/พอใช้/อ่อน) เพื่อประเมินว่า ความเสี่ยงการทุจริต มีค่าความเสี่ยงอยู่ระดับใด จะได้นำไปบริหารจัดการความเสี่ยงตามความรุนแรงของความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๕ ให้เลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยง Risk-Control Matrix Assessment ในตารางที่ ๔ ที่อยู่ในช่องค่าความเสี่ยงอยู่ในระดับ สูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง มาทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามลำดับความรุนแรง (กรณีที่หน่วยงานทำการประเมินการควบคุมความเสี่ยงในตารางที่ ๔ ไม่พบว่าความเสี่ยงอยู่ในระดับ สูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง เลย แต่พบว่า ความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับ ต่ำ หรือค่อนข้างต่ำ ให้ทำการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในเชิงเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต หรือให้หน่วยงานพิจารณาทำการเลือกภารกิจงาน หรือกระบวนการงาน หรือการดำเนินงาน ที่อาจก่อให้เกิดหรือมีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริต นำมาประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพิ่มเติม)

ตารางที่ ๕ ตารางแผนบริหารความเสี่ยง

ที่	รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
๑	ความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกร้องผลประโยชน์จากการตรวจปล่อยสินค้า	<p>๑. เพิ่มประสิทธิภาพแฟ้มบริหารความเสี่ยงเพื่อลดอัตรา การเปิดตรวจ (Risk-Based Management on Profile)</p> <p>๑.๑ ทบทวน ปรับปรุง แก้ไขหรือยกเลิกคำสั่ง/ระเบียบปฏิบัติของกรมศุลกากรให้เป็นไปตามหลักบริหารความเสี่ยง (Risk Management) และสอดคล้องตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ กลุ่มผู้รับบริการ คือ กลุ่มผู้ประกอบการนำเข้าที่ขอตรวจปล่อยสินค้านอกสถานที่ด้วยวิธีการมัดลวด</p> <p>๑.๒ พัฒนาแฟ้มบริหารความเสี่ยงในการคัดกรองและกำหนดการเปิดตรวจสินค้า (นาร่องในการนำเข้าพิกัดศุลกากร ๘๗๐๘ และขยายผลไปสินค้าอื่น ๆ ต่อไปในอนาคต) โดยให้มีอัตราการเปิดตรวจลดลงอย่างเป็นรูปธรรม กลุ่มผู้รับบริการ คือ กลุ่มผู้ประกอบการนำเข้าพิกัดศุลกากร ๘๗๐๘ และกลุ่มผู้ประกอบการนำเข้าพิกัดศุลกากรอื่น ๆ</p> <p>๒. นำระบบตรวจสอบตู้คอนเทนเนอร์สินค้า ด้วยเครื่องเอกซเรย์แบบขับผ่าน (Drive-Through x-Ray Scanner) มาใช้</p> <p>๒.๑ ภาพจากการเอกซเรย์ตู้คอนเทนเนอร์สินค้าจะถูกส่งไปยังถังเก็บข้อมูลส่วนกลาง เพื่อที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>

ที่	รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
		<p>จะสามารถวิเคราะห์ภาพและตรวจสอบได้อีกทางหนึ่งเช่นกัน</p> <p>๒.๒ เครื่องเอกซเรย์มีระบบวิเคราะห์ภาพโดยระบบปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence หรือ AI) ซึ่งจะช่วยให้ลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ลงได้</p>

หมายเหตุ รายละเอียดโครงการเพื่อรองรับการดำเนินการตามมาตรการป้องกันการทุจริตข้างต้น ปรากฏตามเอกสาร “แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตของกรมศุลกากร”

ตารางที่ ๕ พิจารณาเหตุการณ์ความเสี่ยงที่มีค่าความเสี่ยงการทุจริตจากตารางที่ ๔ ตามลำดับความรุนแรงความเสี่ยงที่อยู่ในระดับ สูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง มาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตต่อไป

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน (เลือกการประเมิน ๑ ด้าน)

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ชื่อหน่วยงาน/กระทรวง ..... กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง.....

ชื่อกระบวนการ ..... การให้บริการประชาชนในการขออนุญาตขายสุรา ยาสูบ และไฟ.....

ผู้รับผิดชอบ ..... นางสาวธีรนุช ยิ้มสว่าง.....

ตำแหน่ง ..... นิติกรปฏิบัติการ..... โทรศัพท์ ๐-๒๒๔๑-๕๖๐๐ ต่อ ๕๓๒๖๓.....

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง Know Factor และ Unknow Factor

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยง	
	Know Factor	UnKnow Factor
ทุจริตรับเงินค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบและไฟแล้วไม่นำเงินส่งคลัง แต่นำไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัว	√	

ตารางที่ ๒ ตารางการประเมินความเสี่ยง

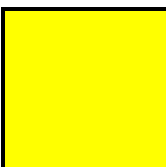

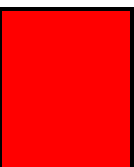
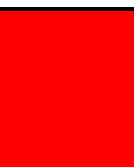

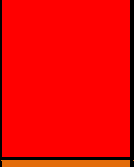
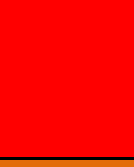

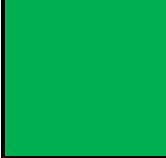

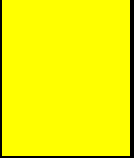

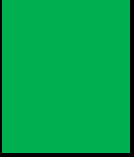

ความเสี่ยงการทุจริต	การประเมินความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยงการทุจริต (โอกาส X ผลกระทบ)
	โอกาสเกิด การทุจริต	ผลกระทบ ที่เกิดขึ้น	
ทุจริตรับเงินค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบและไฟ แล้วไม่นำเงินส่งคลัง แต่นำไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัว	๒	๓	๖

ตารางที่ ๓ ตารางเมทริกซ์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

ระดับความเสี่ยงการทุจริต = โอกาสเกิดการทุจริต x ผลกระทบที่เกิดขึ้น แบ่งเป็น ๔ ระดับ

- ระดับความเสี่ยงสูงมาก (Extreme) = ๑๖ - ๒๕ คะแนน
- ระดับความเสี่ยงสูง (High) = ๑๐ - ๑๕ คะแนน
- ระดับความเสี่ยงปานกลาง (Medium) = ๕ - ๙ คะแนน
- ระดับความเสี่ยงต่ำ (Low) = ๑ - ๔ คะแนน

ผลกระทบที่จะเกิดขึ้น (Impact)

๕					
๔					
๓		๑. มีช่องทางรับชำระรายได้ผ่านระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อป้องกันการรับเงินสด แล้วไม่นำเงินสดคลัง ๒. การตรวจสอบการรับและนำเงินส่งคลังผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ๓. เสริมสร้างและพัฒนาความรู้ทางด้านวินัยและความรับผิดชอบทางละเมิด รวมทั้งคุณธรรม จริยธรรม			
๒					
๑					
	๑	๒	๓	๔	๕

โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง(Likelihood)

ตารางที่ ๔ แบบรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓
กรมสรรพสามิต

ชื่อแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต	ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
ทุจริตรับเงินค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา ยาสูบและไฟ แล้วไม่นำเงินส่งคลัง แต่นำไปเพื่อประโยชน์ส่วนตน	<p>๑. มีช่องทางการรับชำระรายได้ผ่านระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อป้องกันการรับเงินสด แล้วไม่นำเงินส่งคลัง</p> <p>๒. มีการตรวจสอบการรับเงินและนำเงินส่งคลังผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์</p> <p>๓. เสริมสร้างและพัฒนาความรู้ทางด้านวินัยและความรับผิดชอบทางละเมิด รวมทั้งคุณธรรม จริยธรรม</p>

หมายเหตุ : รอบที่ ๑ ภายในวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน (เลือกการประเมิน ๑ ด้าน)

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ชื่อหน่วยงาน/กระทรวง สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

ชื่อกระบวนการ การเสนอแนะนโยบาย และมาตรการเกี่ยวกับภาษีอากร ระบบการเงิน การคุ้มครองผลประโยชน์ทางการเงิน และการพัฒนาตลาดทุน

ผู้รับผิดชอบ นางสาวพนารัตน์ พรายเมฆ

ตำแหน่ง เศรษฐกรชำนาญการ โทรศัพท์ ๐๒-๒๗๓๙๐๒๐ ต่อ ๓๓๕๘

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Known Factor และ Unknown Factor)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยง	
	Known Factor	Unknown Factor
๑. เจ้าหน้าที่บิดเบือนข้อเท็จจริงหรือไม่เป็นกลางจากการทำประชาพิจารณ์เพื่อออกมาตรการนโยบาย		√
๒. แต่งตั้งคณะทำงานจากผู้ที่ไม่เป็นกลางหรือแต่งตั้งคณะทำงานจากผู้ที่ใช้ประโยชน์จากข้อมูลในทางมิชอบในการออกนโยบาย		√
๓. เสนอความเห็นที่ไม่เป็นกลางและไม่เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติสูงสุด		√
๔. ใช้อำนาจหน้าที่เสนอแนะนโยบาย แผน มาตรการที่ตนเอง/กิจการ/หุ้นส่วน ได้รับประโยชน์		√
๕. เจ้าหน้าที่มีโอกาสแนะนำการเสนอแนะมาตรการ/นโยบายไปเปิดเผยหรือใช้ประโยชน์ (ซื้อขายสินค้า/หลักทรัพย์)		√

- คำอธิบาย:** ตารางที่ ๑ อธิบายรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต เช่น รูปแบบ พฤติการณ์การทุจริตที่มีความเสี่ยง การทุจริตเท่านั้น และควรอธิบายพฤติการณ์ความเสี่ยงให้ละเอียด ชัดเจน มากที่สุด
- ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูงมีประวัติอยู่แล้ว ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง Known Factor
  - ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดขึ้นหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิดขึ้น ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง Unknown Factor
  - หน่วยงานสามารถปรับแบบได้โดยไม่ระบุว่าเป็นประเภท Known Factor หรือ Unknown Factor

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	เจ้าหน้าที่บิดเบือนข้อเท็จจริงหรือไม่เป็นกลางจากการทำประชาพิจารณ์เพื่อออกมาตรการนโยบาย	✓			
๒	แต่งตั้งคณะทำงานจากผู้ที่ไม่เป็นกลางหรือแต่งตั้งคณะทำงานจากผู้ที่ใช้ประโยชน์จากข้อมูลในทางมิชอบในการออกนโยบาย		✓		
๓	เสนอความเห็นที่ไม่เป็นกลางและไม่เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติสูงสุด		✓		
๔	ใช้อำนาจหน้าที่เสนอแนะนโยบาย แผน มาตรการ ที่ตนเอง/กิจการ/หุ้นส่วน ได้รับประโยชน์		✓		
๕	เจ้าหน้าที่มีโอกาสนำการเสนอแนะมาตรการ/นโยบายไปเปิดเผยหรือใช้ประโยชน์ (ซื้อขายสินค้า/หลักทรัพย์)			✓	

คำอธิบาย: ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียดดังนี้

- **สถานะสีเขียว :** ความเสี่ยงระดับต่ำ
- **สถานะสีเหลือง :** ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติควบคุมดูแลได้
- **สถานะสีส้ม :** ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
- **สถานะสีแดง :** ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๓ ตารางเมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง			ระดับความรุนแรงของผลกระทบ			ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น X รุนแรง
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	
๑	เจ้าหน้าที่มีโอกาสนำการเสนอแนะมาตรการ/นโยบายไปเปิดเผยหรือใช้ประโยชน์ (ซื้อขายสินค้า/หลักทรัพย์)		๒		๓			๖

คำอธิบาย: ตารางที่ ๓ นำข้อมูลที่มีสถานะความเสี่ยงในช่องสีส้ม และสีแดง จากตารางที่ ๒ มาหาค่าความเสี่ยงรวม (ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง คูณ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ)

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
เจ้าหน้าที่มีโอกาสนำการเสนอแนะมาตรการ/นโยบายไปเปิดเผยหรือใช้ประโยชน์ (ซื้อขายสินค้า/หลักทรัพย์)	ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง
	พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง
	อ่อน	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	สูง

คำอธิบาย: ตารางที่ ๔ ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต โดยการวิเคราะห์จากคุณภาพการจัดการขององค์กรกับความเสี่ยง เรื่องที่ทำการประเมิน (ดี/พอใช้/อ่อน) เพื่อประเมินว่า ความเสี่ยงการทุจริตมีค่าความเสี่ยงอยู่ระดับใด จะได้นำไปบริหารจัดการความเสี่ยง ตามความรุนแรงของความเสี่ยง

ตารางที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

แผนบริหารความเสี่ยง การเสนอแนะนโยบาย และมาตรการเกี่ยวกับภาษีอากร ระบบการเงิน การคุ้มครองผลประโยชน์ทางการเงิน และการพัฒนาตลาดทุน

ที่	รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
๑	เจ้าหน้าที่มีโอกาสนำข้อมูลการเสนอแนะ มาตรการ/นโยบายไปเปิดเผยหรือใช้ประโยชน์ ก่อนการประกาศใช้นโยบาย เช่น ซื้อขายสินค้า หรือหลักทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับการเสนอแนะ มาตรการ/นโยบาย	๑. กำกับดูแลและติดตามให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเสนอแนะนโยบาย และมาตรการเกี่ยวกับภาษีอากร ระบบการเงิน การคุ้มครองผลประโยชน์ทางการเงิน และการพัฒนาตลาดทุนดำเนินการรายงานการถือครองและซื้อขายหลักทรัพย์ให้ครบถ้วน เพื่อป้องกันการนำข้อมูล การเสนอแนะมาตรการ/นโยบายไปเปิดเผยหรือใช้ประโยชน์ ๒. มีช่องทางรับข้อร้องเรียนเพื่อแจ้งเบาะแสหรือมีสิ่งผิดปกติ และดำเนินการจัดการข้อร้องเรียนอย่างต่อเนื่อง

คำอธิบาย: ตารางที่ ๕ พิจารณาเหตุการณ์ความเสี่ยง ที่มีค่าความเสี่ยงการทุจริต จากตารางที่ ๔ ตามลำดับ ความรุนแรงความเสี่ยงที่อยู่ในระดับ สูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง มาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตต่อไป

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน (เลือกการประเมิน ๑ ด้าน)

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ชื่อหน่วยงาน/กระทรวง .....สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง.....

ชื่อกระบวนการ การป้องกันการรับผลประโยชน์ต่าง ๆ (Accepting benefits) หรือสินบน.....

ผู้รับผิดชอบ .....เรือเอกฐานิศ นาคะเกศ.....

ตำแหน่ง .....นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ..... โทรศัพท์ ๐๒๑๒๖๕๘๐๐ ต่อ ๒๖๒๗

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง Know Factor และ Unknown Factor

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยง	
	Know Factor	Unknown Factor
- เจ้าหน้าที่รัฐรับของขวัญจากบุคคลอื่น เพื่อช่วยให้บุคคลนั้นได้รับผลประโยชน์จากองค์กร		✓
- การทุจริตโครงการ/ระบบงาน/งาน ของกระทรวงการคลัง		✓

ตารางที่ ๑ อธิบายรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต เช่น รูปแบบ พฤติการณ์การทุจริตที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และควรอธิบายพฤติการณ์ความเสี่ยงให้ละเอียด ชัดเจน มากที่สุด

- ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูงมีประวัติอยู่แล้ว ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง Know Factor
- ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดขึ้นหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิดขึ้น ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง Unknown Factor
- หน่วยงานสามารถปรับเปลี่ยนได้โดยไม่ระบุว่าเป็นประเภท Know Factor หรือ Unknown Factor

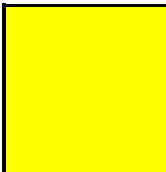

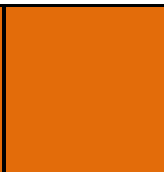
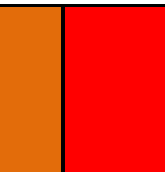
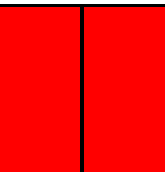

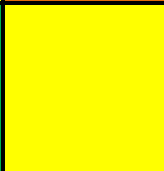
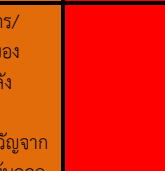
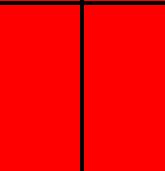
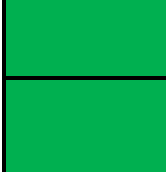
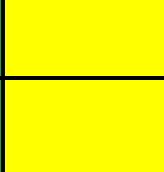

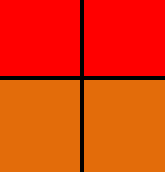
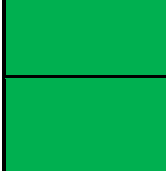
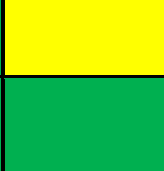
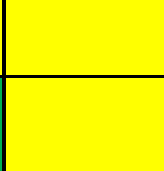
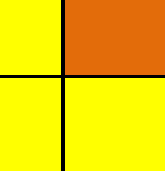
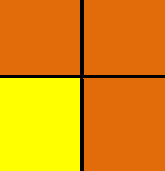
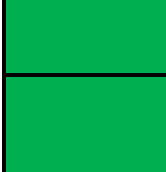
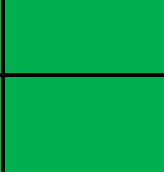
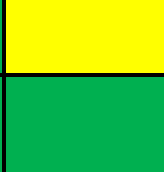
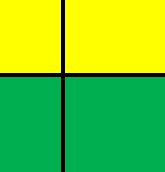
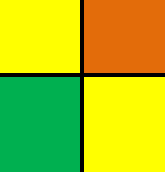
ตารางที่ ๒ ตารางการประเมินความเสี่ยง

ความเสี่ยงการทุจริต	การประเมินความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยงการทุจริต (โอกาส X ผลกระทบ)
	โอกาสเกิดการทุจริต	ผลกระทบที่เกิดขึ้น	
- เจ้าหน้าที่รัฐรับของขวัญจากบุคคลอื่น เพื่อช่วยให้บุคคลนั้นได้รับผลประโยชน์จากองค์กร	๓	๔	๑๒
- การทุจริตโครงการ/ระบบงาน/งาน ของกระทรวงการคลัง	๓	๔	๑๒

ตารางที่ ๓ ตารางเมทริกซ์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

ระดับความเสี่ยงการทุจริต = โอกาสเกิดการทุจริต x ผลกระทบที่เกิดขึ้น แบ่งเป็น ๔ ระดับ

	ระดับความเสี่ยงสูงมาก (Extreme)	= ๑๖ - ๒๕ คะแนน
	ระดับความเสี่ยงสูง (High)	= ๑๐ - ๑๕ คะแนน
	ระดับความเสี่ยงปานกลาง (Medium)	= ๕ - ๙ คะแนน
	ระดับความเสี่ยงต่ำ (Low)	= ๑ - ๔ คะแนน

ผลกระทบที่จะเกิดขึ้น (Impact)	๕					
	๔			การทุจริตโครงการ/ ระบบงาน/งาน ของ กระทรวงการคลัง เจ้าหน้าที่รัฐรับของขวัญจาก บุคคลอื่น เพื่อช่วยให้บุคคล นั้นได้รับผลประโยชน์จาก องค์กร		
	๓					
	๒					
	๑					
		๑	๒	๓	๔	๕
		โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)				

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพ การจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
- เจ้าหน้าที่รัฐรับของขวัญจาก บุคคลอื่น เพื่อช่วยให้บุคคลนั้น ได้รับผลประโยชน์จากองค์กร - การทุจริตโครงการ/ ระบบงาน/งาน ของ กระทรวงการคลัง	ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง ✓
	พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง
	อ่อน	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	สูง

คำอธิบาย: ตารางที่ ๔ ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต โดยการวิเคราะห์จากคุณภาพการจัดการขององค์กรกับความเสี่ยง เรื่องที่ทำการประเมิน (ดี/พอใช้/อ่อน) เพื่อประเมินว่า ความเสี่ยงการทุจริตมีค่าความเสี่ยงอยู่ระดับใด จะได้นำไปบริหารจัดการความเสี่ยงตามความรุนแรงของความเสี่ยง

ตารางที่ ๕ แบบรายการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓
หน่วยงานระดับกรม สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง

ชื่อแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการ/กิจกรรม/แนวทางการป้องกันการทุจริต
การป้องกันเจ้าหน้าที่รัฐรับของขวัญจากบุคคลอื่น เพื่อช่วยให้บุคคลนั้นได้รับผลประโยชน์จากองค์กร	<p>- สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง มีประกาศเรื่อง งดรับของขวัญ (No Gift Policy) เพื่อรณรงค์ให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวงการคลังทุกระดับ งดรับของขวัญจากบุคคลภายนอกผู้มาติดต่อสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง และงดให้ของขวัญแก่บุคคลภายนอกผู้มาติดต่อสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง ในทุกช่วงเทศกาล เพื่อหลีกเลี่ยงการกระทำอันอาจมีผลต่อดุลพินิจ หรือการตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งนำไปสู่การเลือกปฏิบัติ หรือก่อให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน</p>
การจัดทำแผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓	<p>- ผู้ตรวจสอบกระทรวงการคลังจัดทำแผนและการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ทุกส่วนราชการในสังกัดกระทรวงการคลัง การดำเนินการตามหลังเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจ่ายเงิน การรับเงินและการนำเงินส่งคลังผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (KTB Corporate Online) ● การปฏิบัติตามแนวนโยบาย แนวปฏิบัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ ● สำนักงานปลัดกระทรวงการคลังการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ● กรมบัญชีกลาง โครงการบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม ● กรมสรรพสามิต ความคุ้มค่าของการใช้ระบบงานสารสนเทศของส่วนราชการ ● กรมสรรพากร โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อสนับสนุนแผนยุทธศาสตร์การชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ แห่งชาติ (National e - Payment)
ช่องทางการร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบ	<p>- ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงการคลัง เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการรับแจ้งเรื่องร้องเรียนการทุจริต การรับหรือให้สินบนทุกรูปแบบ ผ่านช่องทางการรับแจ้งเรื่องร้องเรียนการทุจริต ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ติดต่อด้วยตนเอง ที่ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงการคลัง ● ทางไปรษณีย์ ตู้ ปณ. สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐ ● ทางอีเมล acoc.mof@gmail.com ● ทางเว็บไซต์ www.mof.go.th หัวข้อการร้องเรียนการทุจริต ● โทรศัพท์ ๐๒ ๑๒๖ ๕๘๐๐ ต่อ ๒๖๒๗, ๒๕๖๗, ๒๖๓๒, ๒๕๕๙

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน (เลือกการประเมิน ๑ ด้าน)

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ชื่อหน่วยงาน/กระทรวง .....สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ / กระทรวงการคลัง.....

ชื่อกระบวนการ .....มาตรการป้องกันการรับสินบนเพื่อป้องกันการรับผลประโยชน์.....

ผู้รับผิดชอบ .....นางสาวเบญจวรรณ มีไชย.....

ตำแหน่ง .....นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ.....โทรศัพท์ .....๐.๒๒๖๕.๘๐๕๐ ต่อ.๕๑๒๔.....

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง Know Factor และ Unknown Factor

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยง	
	Know Factor	Unknown Factor
- เจ้าหน้าที่รัฐรับสินบนจากหน่วยงานหรือบุคคลอื่น ซึ่งอาจมีการเรียกร้องให้ช่วยเหลือหรือเอื้อประโยชน์จากองค์กรในอนาคต		✓

- ตารางที่ ๑ อธิบายรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต เช่น รูปแบบ พฤติการณ์การทุจริตที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และควรอธิบายพฤติการณ์ความเสี่ยงให้ละเอียด ชัดเจน มากที่สุด
- ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูงมีประวัติอยู่แล้ว ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง Know Factor
  - ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดขึ้นหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิดขึ้น ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง Unknown Factor
  - หน่วยงานสามารถปรับแบบได้โดยไม่ระบุว่าเป็นประเภท Know Factor หรือ Unknown Factor

ตารางที่ ๒ ตารางการประเมินความเสี่ยง

ความเสี่ยงการทุจริต	การประเมินความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยงการทุจริต (โอกาส X ผลกระทบ)
	โอกาสเกิด การทุจริต	ผลกระทบ ที่เกิดขึ้น	
- เจ้าหน้าที่รัฐรับสินบนจากหน่วยงานหรือบุคคลอื่น ซึ่งอาจมีการเรียกร้องให้ช่วยเหลือหรือเอื้อประโยชน์จากองค์กรในอนาคต	๒	๑	๒

ตารางที่ ๓ ตารางเมทริกซ์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

ระดับความเสี่ยงการทุจริต = โอกาสเกิดการทุจริต x ผลกระทบที่เกิดขึ้น แบ่งเป็น ๔ ระดับ

ระดับความเสี่ยงสูงมาก (Extreme)

= ๑๖ - ๒๕ คะแนน

ระดับความเสี่ยงสูง (High)

= ๑๐ - ๑๕ คะแนน

ระดับความเสี่ยงปานกลาง (Medium)

= ๕ - ๙ คะแนน

ระดับความเสี่ยงต่ำ (Low)

= ๑ - ๔ คะแนน

ผลกระทบที่จะเกิดขึ้น (Impact)

๕	Yellow	Orange	Orange	Red	Red
๔	Green	Yellow	Orange	Red	Red
๓	Green	Yellow	Yellow	Orange	Orange
๒	Green	Green	Yellow	Yellow	Orange
๑	Green	เจ้าหน้าที่รัฐ รับของขวัญจากหน่วยงาน หรือบุคคลอื่น ซึ่งอาจมีการ เรียกร้องให้ช่วยเหลือหรือ เอื้อประโยชน์จากองค์กร ในอนาคต (การรับสินบน)	Green	Green	Yellow

๑

๒

๓

๔

๕

โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพ การจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
- เจ้าหน้าที่รัฐรับสินบนจาก หน่วยงานหรือบุคคลอื่น ซึ่งอาจมีการเรียกร้องให้ ช่วยเหลือหรือเอื้อประโยชน์ จากองค์กรในอนาคต	ดี	ค่อนข้างต่ำ		

คำอธิบาย: ตารางที่ ๔ ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต โดยการวิเคราะห์จากคุณภาพการจัดการขององค์กรกับความเสี่ยง เรื่องที่ทำการประเมิน (ดี/พอใช้/อ่อน) เพื่อประเมินว่า ความเสี่ยงการทุจริตมีค่าความเสี่ยงอยู่ระดับใด จะได้นำไปบริหารจัดการความเสี่ยงตามความรุนแรงของความเสี่ยง

ตารางที่ ๕ แบบรายการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

หน่วยงานระดับกรม สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ

ชื่อแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการ/กิจกรรม/แนวทางการป้องกันการทุจริต
- เจ้าหน้าที่รัฐรับสินบนจาก หน่วยงานหรือบุคคลอื่น ซึ่งอาจมี การเรียกร้องให้ช่วยเหลือหรือ เอื้อประโยชน์จากองค์กรในอนาคต	- สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ (สบน.) ได้ออกประกาศสำนักงานบริหาร หนี้สาธารณะ เรื่อง มาตรการป้องกันการรับสินบน เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๒ เพื่อให้สามารถป้องกันการรับสินบนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และให้มี กลไก หรือระบบการป้องกันการรับสินบนทุกรูปแบบ - ศูนย์รับเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ เป็น ผู้รับผิดชอบหลักในการรับแจ้งเรื่องร้องเรียนการทุจริตทุกรูปแบบ ผ่านช่อง ทางการรับแจ้งเรื่องร้องเรียน ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> • ติดต่อด้วยตนเอง ที่ศูนย์รับเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ • สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ ถนนพระรามที่ ๖ แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐ • ทางเว็บไซต์ www.pdmo.go.th หัวข้อ “ศูนย์รับเรื่องร้องเรียน” • โทรศัพท์ ๐ ๒๒๖๕ ๘๐๕๐ ต่อ ๕๗๐๕, ๕๑๐๒ • โทรสาร ๐ ๒๒๗๓ ๙๑๔๗ • ศูนย์รับเรื่องราວร้องทุกข์ ๑๑๑๑ สำนักนายกรัฐมนตรี

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน (เลือกการประเมิน ๑ ด้าน)

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการ

ทรัพยากรภาครัฐ

ชื่อหน่วยงาน/กระทรวง ..... กรมสรรพากร กระทรวงการคลัง.....

ชื่อกระบวนการ ..... การพิจารณาคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม กรณีผู้ประกอบการส่งออกสินค้า.....

ผู้รับผิดชอบ ..... นายณัฐชัย มากคำ.....

ตำแหน่ง ..... นิติกรชำนาญการ..... โทรศัพท์ ๐-๒๒๗๒ ๙๕๒๗

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง Know Factor และ Unknown Factor

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยง	
	Know Factor	UnKnow Factor
เจ้าหน้าที่เรียกรับเงิน เพื่อแลกเปลี่ยนกับการพิจารณาและอนุมัติ ให้ได้เงินคืนภาษีมูลค่าเพิ่มรวดเร็ว	✓	

ตารางที่ ๑ อธิบายรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต เช่น รูปแบบ พฤติการณ์การทุจริตที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และควรอธิบายพฤติการณ์ความเสี่ยงให้ละเอียด ชัดเจน มากที่สุด

- ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูงมีประวัติอยู่แล้ว ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง Known Factor

- ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดขึ้นหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิดขึ้น ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง UnKnown Factor

- หน่วยงานสามารถปรับแบบได้โดยไม่ระบุว่าเป็นประเภท Known Factor หรือ UnKnown Factor

ตารางที่ ๒ ตารางการประเมินความเสี่ยง

ความเสี่ยงการทุจริต	การประเมินความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยงการทุจริต (โอกาส X ผลกระทบ)
	โอกาสเกิด การทุจริต	ผลกระทบ ที่เกิดขึ้น	
ในการพิจารณาคืนเงินภาษี เจ้าหน้าที่ อาจประวิงเวลาหรือขอเอกสารเพิ่มเติม เกินความจำเป็น แล้วยื่นข้อเสนอเพื่อ เรียกรับเงินจากผู้ประกอบการ หากต้องการได้รับเงินคืนภาษีรวดเร็ว	๒	๕	๑๐

ตารางที่ ๓ ตารางเมทริกซ์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

ระดับความเสี่ยงการทุจริต = โอกาสเกิดการทุจริต x ผลกระทบที่เกิดขึ้น แบ่งเป็น ๔ ระดับ

ระดับความเสี่ยงสูงมาก (Extreme) = ๑๖ - ๒๕ คะแนน

ระดับความเสี่ยงสูง (High) = ๑๐ - ๑๕ คะแนน

ระดับความเสี่ยงปานกลาง (Medium) = ๕ - ๙ คะแนน

ระดับความเสี่ยงต่ำ (Low) = ๑ - ๔ คะแนน

ผลกระทบที่จะเกิดขึ้น (Impact)

๔	๑ โครงการ				
๓					
๒					
๑					
	๑	๒	๓	๔	๕

โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง(Likelihood)

ตารางที่ ๔ แบบรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓
หน่วยงานระดับกรม.....สรรพากร.....

ชื่อแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต	รณรงค์ให้ผู้ประกอบการส่งออกสินค้ายื่นคำขอเพื่อจัดระดับเป็น ผู้ประกอบการที่ดี
<p>เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต ในการพิจารณาคืนเงินภาษีเจ้าหน้าที่ อาจประวิงเวลาหรือขอเอกสาร เพิ่มเติมเกินความจำเป็น แล้วยื่น ข้อเสนอเพื่อเรียกชำระเงินจาก ผู้ประกอบการหากต้องการได้รับ เงินคืนภาษีรวดเร็ว</p>	<p>มาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง</p> <p>๑. รณรงค์/ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการส่งออกสินค้า ยื่นคำขอเป็น ผู้ประกอบการส่งออกที่ดีหรือผู้ประกอบการส่งออกขึ้นทะเบียน ซึ่งจะได้รับเงิน คืนภาษีมูลค่าเพิ่ม ภายใน ๑๕ วัน หรือ ๓๐ วัน ตามลำดับ เพื่อหลีกเลี่ยง การอาศัยโอกาสของเจ้าหน้าที่ในการเรียกชำระเงิน</p> <p>๒. ส่งเสริมและสนับสนุนข้อมูลให้กับหน่วยงานระดับปฏิบัติให้มีความสะดวก ในการสร้างแรงจูงใจผู้ประกอบการส่งออก ให้มายื่นคำขอเป็นผู้ประกอบการ ส่งออกที่ดีหรือผู้ประกอบการส่งออกขึ้นทะเบียน โดยการส่งรายชื่อ ผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติเบื้องต้น ไปยังหน่วยงานระดับปฏิบัติงานด้าน คืนภาษีมูลค่าเพิ่ม พร้อมกำชับให้ประชาสัมพันธ์ถึงตัวผู้ประกอบการ ให้ทราบ ถึงประโยชน์ในการยื่นคำขอจัดระดับเป็นผู้ประกอบการส่งออกที่ดี หรือ ผู้ประกอบการส่งออกขึ้นทะเบียน</p>
<p>เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต (อธิบายเหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต)</p>	<p>มาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง</p>
<p>เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต (อธิบายเหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต)</p>	<p>มาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง</p>

หมายเหตุ : รอบที่ ๑ ภายในวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน (เลือกการประเมิน ๑ ด้าน)

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ชื่อหน่วยงาน/กระทรวง สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ กระทรวงการคลัง

กระบวนการ .. กระบวนการคัดเลือกผู้เสนอราคาในการจัดซื้อจัดจ้าง .....

ผู้รับผิดชอบ .. นางสาวพิมพ์วิไล เก่งงาน .....

ตำแหน่ง ..... นิติกรชำนาญการพิเศษ ..... โทรศัพท์ ..... ๐ ๒๒๙๘ ๕๘๘๐ ต่อ ๓๑๒๐ .....

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง Know Factor และ Unknown Factor

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยง	
	Known Factor	UnKnown Factor
กรณีที่มีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดซื้อจัดจ้าง โดยเฉพาะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เสนอราคา		✓

ตารางที่ ๑ อธิบายรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต เช่น รูปแบบ พฤติการณ์การทุจริตที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และควรอธิบายพฤติการณ์ความเสี่ยงให้ละเอียด ชัดเจน มากที่สุด

- ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูงมีประวัติอยู่แล้ว ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง Known Factor

- ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดขึ้นหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิดขึ้น ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง UnKnown Factor

- หน่วยงานสามารถปรับแบบได้โดยไม่ระบุว่าเป็นประเภท Known Factor หรือ UnKnown Factor

ตารางที่ ๒ ตารางการประเมินความเสี่ยง

ความเสี่ยงการทุจริต	การประเมินความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยงการทุจริต (โอกาส X ผลกระทบ)
	โอกาสเกิด การทุจริต	ผลกระทบ ที่เกิดขึ้น	
กรณีที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดซื้อ จัดจ้าง โดยเฉพาะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เสนอราคา	น้อยที่สุด = ๑	น้อยที่สุด = ๑	(นำคะแนนใส่ในตารางเมทริกซ์ ระดับความเสี่ยง) (Risk level matrix)
	น้อย = ๒	น้อย = ๒	
	ปานกลาง = ๓	ปานกลาง = ๓	
	มาก = ๔	มาก = ๔	
	มากที่สุด = ๕	มากที่สุด = ๕	

ตารางที่ ๓ ตารางเมทริกซ์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

ระดับความเสี่ยงการทุจริต = โอกาสเกิดการทุจริต x ผลกระทบที่เกิดขึ้น แบ่งเป็น ๔ ระดับ

- ระดับความเสี่ยงสูงมาก (Extreme) = ๑๖ - ๒๕ คะแนน
- ระดับความเสี่ยงสูง (High) = ๑๐ - ๑๕ คะแนน
- ระดับความเสี่ยงปานกลาง (Medium) = ๕ - ๙ คะแนน
- ระดับความเสี่ยงต่ำ (Low) = ๑ - ๔ คะแนน

ตารางที่ ๔ แบบรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

หน่วยงานระดับกรม สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

ชื่อแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต	แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับกรณีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดซื้อจัดจ้าง โดยเฉพาะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างมีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เสนอราคา
<p>เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต กรณีที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดซื้อจัดจ้าง โดยเฉพาะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างมีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เสนอราคา</p>	<p>สำหรับความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับกรณีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดซื้อจัดจ้าง โดยเฉพาะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างมีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เสนอราคา สามารถจัดการความเสี่ยงได้โดยการตรวจสอบความมีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เสนอราคาของกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง โดยดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดในมาตรการเสริมสร้างความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้างของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ</p>

หมายเหตุ : รอบที่ ๑ ภายในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๓

ผลกระทบที่จะเกิดขึ้น (Impact)	๕					
	๔		กรรมการจัดซื้อจัดจ้างมีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เสนอราคา			
	๓					
	๒					
	๑					
		๑	๒	๓	๔	๕
		โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง(Likelihood)				

ตารางที่ ๕ แบบรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

ผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต

<p>แบบรายงานสถานะแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ณ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๓</p> <p>หน่วยงานที่ประเมิน สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.)</p>	
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยง	แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับกรณีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดซื้อจัดจ้าง โดยเฉพาะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างมีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เสนอราคา
มาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง	การตรวจสอบความมีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เสนอราคาของกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง
สถานะการดำเนินการจัดการความเสี่ยง	☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☒ เฝ้าระวัง และติดตามต่อเนื่อง ☐ เริ่มดำเนินการไปบ้าง แต่ยังไม่ครบถ้วน ☐ ต้องการปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงใหม่ให้เหมาะสม ☐ เหตุผลอื่น (โปรดระบุ) <p>.....</p> <p>.....</p>
ผลการดำเนินงาน	<p>มีการดำเนินการตามคู่มือมาตรฐานการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อให้บุคลากรภายใน สคร. ถือปฏิบัติ ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และไม่ปรากฏว่ามีผู้มีส่วนได้เสียร้องเรียนว่ากรรมการในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างมีส่วนได้เสียกับผู้เสนอราคา</p>

หมายเหตุ : รอบที่ ๒ ภายในวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๓

หน่วยงาน ในกำกับ ศปท. (ระดับรัฐวิสาหกิจ)	ชื่อกระบวนการ	ชื่อแผนบริหารความเสี่ยง
๑. การยาสูบแห่ง ประเทศไทย	แผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตใน ภาครัฐวิสาหกิจ (ยสท.)	ความไม่โปร่งใสและสื่อทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง และใช้อำนาจแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบโดยเจ้าหน้าที่จัดซื้อจัดจ้างอาจเลือกปฏิบัติเฉพาะกับคู่ค้าหรือผู้เสนอราคาที่มีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกัน
๒. ธนาคารอาคาร สงเคราะห์	การบริหารจัดการป้องกันการทุจริต ภายในธนาคาร	<p>บุคลากรภายในธนาคารปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ มีเจตนากระทำการที่ส่อไปในทางทุจริตเพื่อผลประโยชน์ต่อตนเองหรือร่วมรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลภายนอกที่ประสงค์ร้ายต่อธนาคาร สร้างความเสียหายในด้านตัวเงิน ส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือที่ลูกค้ามีต่อธนาคารและชื่อเสียงของธนาคารในภาพรวม</p> <p>กระบวนการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามแนวปฏิบัติของหน่วยงานกำกับควบคุม รวมถึงการกำหนดจุดควบคุมไม่เพียงพอก่อให้เกิดช่องโหว่(Gap)เกิดความเสี่ยงที่บุคลากรภายในทำการทุจริตสร้างเสียหายต่อธนาคารทั้งในรูปตัวเงิน เช่น การถูกเปรียบเทียบปรับหรือการถูกฟ้องร้องจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของธนาคาร</p> <p>ภัยคุกคามทาง Cyber จากบุคคลภายนอกที่ไม่ประสงค์ดีต่อธนาคาร ตลอดจนการแข่งขันด้าน Digital Service หากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไม่พร้อมใช้งานขาดการควบคุมการเข้าถึงระบบงาน การรักษาความปลอดภัยที่รัดกุมเพียงพอ ก่อให้เกิดความเสี่ยงทั้งจากบุคลากรภายในและบุคคลภายนอกใช้เป็นช่องทางทำการทุจริต ในการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลสำคัญที่จัดเก็บในฐานข้อมูลระบบงาน นำข้อมูลที่จัดเก็บในระบบไปใช้เพื่อประสงค์เชิงการค้าส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของธนาคาร</p>
๓. กองทุนการออม แห่งชาติ	งานธรรมาภิบาลและงานบริหารงาน กองทุน	<p>พนักงาน กอช. บางส่วน อาจไม่ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนต่างๆ ที่กำหนดไว้ตาม พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ อย่างครบถ้วน</p> <p>การคัดเลือกบริษัทนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์</p> <p>การสอบทานการถือครองหลักทรัพย์ของพนักงาน กอช.</p>

หน่วยงาน ในกำกับ ศปท. (ระดับรัฐวิสาหกิจ)	ชื่อกระบวนการ	ชื่อแผนบริหารความเสี่ยง
๔. ธนาคารออมสิน	ความขัดแย้งทางผลประโยชน์	<p>การให้สินเชื่อ หรือก่อภาระผูกพันแก่กรรมการ ผู้บริหารระดับสูง กิจกรรมที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง</p> <p>การจัดซื้อจัดจ้าง</p> <p>การใช้ข้อมูลภายในจากการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์สินของธนาคาร</p>
๕. บมจ. ธนาคารกรุงไทย	กระบวนการอนุมัติสินเชื่อ การประเมินราคาหรือการทบทวนราคาหลักประกัน	<p>- พนักงานธนาคารเข้าไปสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าเสนอ/เรียกรับผลประโยชน์ เพื่อชักชวนให้ใช้สินเชื่อกับธนาคาร โดยอนุมัติด้วยการละเว้นหรือผ่อนปรนหลักเกณฑ์ที่เอื้อต่อผลประโยชน์นั้นๆ</p> <p>- เรียกรับเงิน ผลประโยชน์ เพื่อพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ ให้มีความสะดวก และได้วงเงินสูง</p> <p>- ใช้ดุลพินิจในการ อนุมัติ หรือยกเว้นระเบียบฯ ที่เอื้อประโยชน์ มีผลประโยชน์ทับซ้อน</p> <p>ประเมินทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันสินเชื่อ หรือทบทวนหลักประกันสินเชื่อ ไม่ตรงตามสภาพหรือมูลค่าที่แท้จริง</p>

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน (เลือกการประเมิน ๑ ด้าน)

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ชื่อหน่วยงาน/กระทรวง การยาสูบแห่งประเทศไทย

ชื่อกระบวนการ แผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตในภาครัฐวิสาหกิจ.(ยสท.)

ผู้รับผิดชอบ นายวิญญู เกียรติวัฒน์

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการด้านพัฒนารัฐกิจ หัวหน้าคณะทำงานศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตของการยาสูบแห่งประเทศไทย..... โทรศัพท์ ..... ๐๒-๒๐๒๒๔๖๘.....

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต และรายงานแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต

จากคู่มือวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงการทุจริตและผลประโยชน์ทับซ้อน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ได้พิจารณาคัดเลือกปัจจัยเสี่ยง “ความไม่โปร่งใสและสื่อทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง และใช้อำนาจแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ” ซึ่งมีระดับความเสี่ยง “ปานกลาง” ซึ่งจะนำมาประเมินความเสี่ยงการทุจริตจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง และมาตรการป้องกันความเสี่ยงการทุจริตต่อไป

๒.๑ การระบุความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยงการทุจริตด้าน

- ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มี ภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)
- ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ชื่อกระบวนการ : แผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตในภาครัฐวิสาหกิจ (ยสท.)
ตารางระบุความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยง	
	Know Factor	Unknow Factor
ความไม่โปร่งใสและสื่อทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง และใช้อำนาจแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ โดยเจ้าหน้าที่จัดซื้อจัดจ้างอาจเลือกปฏิบัติเฉพาะกับคู่ค้าหรือผู้เสนอราคาที่มีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกัน		√

Known Factor ความเสี่ยงทั้ง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่า มีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติ มีตำนานอยู่แล้ว

Unknown Factor ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประเมินการล่วงหน้าในอนาคตปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า ตีตนไปก่อนไข้เสมอ)

๒.๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียดดังนี้

- **สถานะสีเขียว** : ความเสี่ยงระดับต่ำ
- **สถานะสีเหลือง** : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้
- **สถานะสีส้ม** : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคนหลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
- **สถานะสีแดง** : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางแสดงสถานความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
ความไม่โปร่งใสและสื่อทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง และใช้อำนาจแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ				√

๒.๓ การประเมินค่าความเสี่ยงรวม

๒.๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ระดับ ๓ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตสูง

ระดับ ๒ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตไม่สูงมาก

ระดับ ๑ หมายถึง เป็นขั้นตอนรองของกระบวนการ

๒.๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ ๓ หมายถึง กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น เกี่ยวข้องกับผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial

ระดับ ๒ หมายถึง กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User

ระดับ ๑ หมายถึง กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process หรือกระทบด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้ Learning & Growth

ตารางประเมินค่าความเสี่ยงรวม SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น x รุนแรง
ความไม่โปร่งใสและสื่อทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง และใช้อำนาจแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ	๓	๒	๖

ประสิทธิภาพการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริตในปัจจุบัน	ค่าคะแนนประสิทธิภาพการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริตในปัจจุบัน	คำอธิบาย
ดี	๓	การควบคุมมีความเข้มแข็งและดำเนินไปได้อย่างเหมาะสม ซึ่งช่วยให้เกิดความมั่นใจ ได้ในระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
พอใช้	๕ หรือ ๖	การควบคุมยังขาดประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายจากความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
อ่อน	๗ หรือ ๘ หรือ ๙	การควบคุมไม่ได้มาตรฐานที่ยอมรับได้เนื่องจากมีความหละหลวมและไม่มีประสิทธิผล การควบคุมไม่ทำให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้

ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยง การทุจริต	ประสิทธิภาพการ ควบคุม ความเสี่ยงการทุจริต	ค่าประเมินความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
ความไม่โปร่งใสและสื่อ ทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง และใช้อำนาจแสวงหา ประโยชน์โดยมิชอบ	พอใช้ (๖)			✓

ผลการวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยง

กระบวนการ แผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตในภาครัฐวิสาหกิจ (ยสท.) เรื่อง ความไม่โปร่งใสและสื่อทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง และใช้อำนาจแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ โดยเจ้าหน้าที่จัดซื้อจัดจ้างอาจเลือกปฏิบัติเฉพาะกับคู่ค้าหรือผู้เสนอราคาที่มีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกัน ผลการวิเคราะห์ดังนี้

๑. มีความเสี่ยงอยู่ในระดับสูงมาก ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

๒. ประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ยังขาดประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายจากความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้

ทั้งนี้ เพื่อเป็นการปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและลดความเสี่ยงการทุจริต ควรจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต และมาตรการป้องกันความเสี่ยงการทุจริต

๒.๔ การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตของการยาสูบแห่งประเทศไทย ประจำปีงบประมาณ
๒๕๖๓

ความเสี่ยงด้าน	กระบวนการงาน	รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่	แผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตในภาครัฐวิสาหกิจ (ยสท.)	ความไม่โปร่งใสและสื่อทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง และใช้อำนาจแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ โดยเจ้าหน้าที่จัดซื้อจัดจ้างอาจเลือกปฏิบัติเฉพาะกับคู่ค้าหรือผู้เสนอราคาที่มีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกัน	จัดทำมาตรการส่งเสริมความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง	ปีงบประมาณ ๒๕๖๓	เจ้าหน้าที่จัดซื้อจัดจ้างทุกส่วนงาน

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน (เลือกการประเมิน ๑ ด้าน)

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ชื่อหน่วยงาน/กระทรวง ธนาคารอาคารสงเคราะห์

ชื่อกระบวนการ การบริหารจัดการป้องกันการทุจริตภายในธนาคาร

ผู้รับผิดชอบ นายอัศวเดช ภาพน้ำ

ตำแหน่ง ..... ผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันการทุจริต..... โทรศัพท์ ..... ๐๒-๒๐๒๒๕๖๘.....

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Known Factor และ Unknown Factor)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยง	
	Known Factor	Unknown Factor
๑. บุคลากรภายในธนาคารปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ มีเจตนากระทำการที่ส่อไปในทางทุจริตเพื่อผลประโยชน์ต่อตนเองหรือร่วมรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลภายนอกที่ประสงค์ร้ายต่อธนาคาร สร้างความเสียหายในด้านตัวเงิน ส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือที่สูงค่ามีต่อธนาคารและชื่อเสียงของธนาคารในภาพรวม		√
๒. กระบวนการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามแนวปฏิบัติของหน่วยงานกำกับควบคุม รวมถึงการกำหนดจุดควบคุมไม่เพียงพอก่อให้เกิดช่องโหว่ (Gap) เกิดความเสี่ยงที่บุคลากรภายในทำการทุจริตสร้างเสียหายต่อธนาคารทั้งในรูปตัวเงิน เช่น การถูกเปรียบเทียบปรับหรือการถูกฟ้องร้องจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของธนาคาร		√
๓. ภัยคุกคามทาง Cyber จากบุคคลภายนอกที่ไม่ประสงค์ดีต่อธนาคาร ตลอดจนการแข่งขันด้าน Digital Service หากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไม่พร้อมใช้งาน ขาดการควบคุมการเข้าถึงระบบงาน การรักษาความปลอดภัยที่รัดกุมเพียงพอ ก่อให้เกิดความเสี่ยงทั้งจากบุคลากรภายในและบุคคลภายนอกใช้เป็นช่องทางทำการทุจริต ในการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลสำคัญที่จัดเก็บในฐานข้อมูลระบบงาน นำข้อมูลที่จัดเก็บในระบบไปใช้เพื่อประสงค์เชิงการค้า ส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของธนาคาร		√

คำอธิบาย: ตารางที่ ๑ อธิบายรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต เช่น รูปแบบ พฤติการณ์การทุจริตที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และควรอธิบายพฤติการณ์ความเสี่ยงให้ละเอียด ชัดเจน มากที่สุด

- ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูงมีประวัติอยู่แล้ว ให้ใส่เครื่องหมาย √ ในช่อง Known Factor

- ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดขึ้นหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิดขึ้น ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง Unknown Factor
- หน่วยงานสามารถปรับแบบได้โดยไม่ระบุว่าเป็นประเภท Known Factor หรือ Unknown Factor

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	บุคลากรภายในธนาคารปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ มีเจตนากระทำการที่ส่อไปในทางทุจริตเพื่อผลประโยชน์ต่อตนเองหรือร่วมรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลภายนอกที่ประสงค์ร้ายต่อธนาคาร สร้างความเสียหายในด้านตัวเงิน ส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือที่ถูกค้ำมีต่อธนาคารและชื่อเสียงของธนาคารในภาพรวม		✓		
๒	กระบวนการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามแนวปฏิบัติของหน่วยงานกำกับควบคุม รวมถึงการกำหนดจุดควบคุมไม่เพียงพอก่อให้เกิดช่องโหว่ (Gap) เกิดความเสี่ยงที่บุคลากรภายในทำการทุจริตสร้างเสียหายต่อธนาคารทั้งในรูปตัวเงิน เช่น การถูกเปรียบเทียบปรับหรือการถูกฟ้องร้องจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของธนาคาร		✓		
๓	ภัยคุกคามทาง Cyber จากบุคคลภายนอกที่ไม่ประสงค์ดีต่อธนาคาร ตลอดจนการแข่งขันด้าน Digital Service หากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไม่พร้อมใช้งานขาดการควบคุมการเข้าถึงระบบงาน การรักษาความปลอดภัยที่รัดกุมเพียงพอ ก่อให้เกิดความเสี่ยงทั้งจากบุคลากรภายในและบุคคลภายนอกใช้เป็นช่องทางทำการทุจริต ในการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลสำคัญที่จัดเก็บในฐานข้อมูลระบบงาน นำข้อมูลที่จัดเก็บในระบบไปใช้เพื่อประสงค์เชิงการค้า ส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของธนาคาร		✓		

คำอธิบาย: ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียดดังนี้

- **สถานะสีเขียว** : ความเสี่ยงระดับต่ำ
- **สถานะสีเหลือง** : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้
- **สถานะสีส้ม** : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
- **สถานะสีแดง** : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๓ ตารางเมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง			ระดับความรุนแรงของผลกระทบ			ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น X รุนแรง
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	
๑	บุคลากรภายในธนาคารปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ มีเจตนากระทำการที่ส่อไปในทางทุจริตเพื่อผลประโยชน์ต่อตนเองหรือร่วมรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลภายนอกที่ประสงค์ร้ายต่อธนาคาร สร้างความเสียหายในด้านตัวเงิน ส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือที่ลูกค้ามีต่อธนาคาร และชื่อเสียงของธนาคารในภาพรวม		๒			๒		๔
๒	กระบวนการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามแนวปฏิบัติของหน่วยงานกำกับควบคุม รวมถึงการกำหนดจุดควบคุมไม่เพียงพอก่อให้เกิดช่องโหว่ (Gap) เกิดความเสี่ยงที่บุคลากรภายในทำการทุจริตสร้างเสียหายต่อธนาคารทั้งในรูปตัวเงิน เช่น การถูกเปรียบเทียบปรับหรือการถูกฟ้องร้องจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของธนาคาร		๒			๒		๔
๓	ภัยคุกคามทาง Cyber จากบุคคลภายนอกที่ไม่ประสงค์ดีต่อธนาคาร ตลอดจนการแข่งขันด้าน Digital Service หากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไม่พร้อมใช้งานขาดการควบคุมการเข้าถึงระบบงาน การรักษาความปลอดภัยที่รัดกุมเพียงพอ ก่อให้เกิดความเสี่ยงทั้งจากบุคลากรภายในและบุคคลภายนอกใช้เป็นช่องทางทำการทุจริต ในการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลสำคัญที่จัดเก็บในฐานข้อมูลระบบงาน นำข้อมูลที่จัดเก็บในระบบไปใช้เพื่อประสงค์เชิงการค้า ส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของธนาคาร		๒			๒		๔

คำอธิบาย: ตารางที่ ๓ นำข้อมูลที่มีสถานะความเสี่ยงในช่องสีส้ม และสีแดง จากตารางที่ ๒ มาหาค่าความเสี่ยงรวม (ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง คูณ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ)

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพ การ จัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
๑. บุคลากรภายในธนาคารปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ มีเจตนากระทำการที่ส่อไปในทางทุจริตเพื่อผลประโยชน์ต่อตนเองหรือร่วมรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลภายนอกที่ประสงค์ร้ายต่อธนาคาร สร้างความเสียหายในด้านตัวเงิน ส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือที่ลูกค้ามีต่อธนาคารและชื่อเสียงของธนาคารในภาพรวม	ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง
	พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง
	อ่อน	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	สูง
๒. กระบวนการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามแนวปฏิบัติของหน่วยงานกำกับควบคุม รวมถึงการกำหนดจุดควบคุมไม่เพียงพอให้เกิดช่องโหว่ (Gap)เกิดความเสียหายที่บุคลากรภายในทำการทุจริตสร้างเสียหายต่อธนาคารทั้งในรูปตัวเงิน เช่น การถูกเปรียบเทียบปรับหรือการถูกฟ้องร้องจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของธนาคาร	ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง
	พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง
	อ่อน	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	สูง
๓. ภัยคุกคามทาง Cyber จากบุคคลภายนอกที่ไม่ประสงค์ดีต่อธนาคาร ตลอดจนการแข่งขันด้าน Digital Service หากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไม่พร้อมใช้งานขาดการควบคุมการเข้าถึงระบบงาน การรักษาความปลอดภัยที่รัดกุมเพียงพอ ก่อให้เกิดความเสี่ยงทั้งจากบุคลากรภายในและบุคคลภายนอกใช้เป็นช่องทางทำการทุจริต ในการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลสำคัญที่จัดเก็บในฐานข้อมูลระบบงาน นำข้อมูลที่จัดเก็บในระบบไปใช้เพื่อประสงค์เชิงการค้า ส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของธนาคาร	ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง
	พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง
	อ่อน	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	สูง

คำอธิบาย: ตารางที่ ๔ ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริต โดยการวิเคราะห์จากคุณภาพการจัดการขององค์กรกับความเสี่ยง เรื่องที่ทำการประเมิน (ดี/พอใช้/อ่อน) เพื่อประเมินว่า ความเสี่ยงการทุจริตมีค่าความเสี่ยงอยู่ระดับใด จะได้นำไปบริหารจัดการความเสี่ยง ตามความรุนแรงของความเสียหาย

ตารางที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

แผนบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทำทุจริต

ที่	รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงการทำทุจริต	มาตรการป้องกันการทำทุจริต
๑	บุคลากรภายในธนาคารปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ มีเจตนากระทำการที่ส่อไปในทางทุจริตเพื่อผลประโยชน์ต่อตนเองหรือร่วมรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลภายนอกที่ประสงค์ร้ายต่อธนาคาร สร้างความเสียหายในด้านตัวเงิน ส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของลูกค้ามีต่อธนาคารและชื่อเสียงของธนาคารในภาพรวม	๑. กำกับดูแลและติดตามให้เจ้าหน้าที่ที่มีการปฏิบัติ โดยมีกลไกการถ่วงดุลและมีการควบคุม กำกับ ตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพเป็นไปตามหลักการ ๓ Lines of Defense ทั่วทั้งองค์กร
๒.	กระบวนการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามแนวปฏิบัติของหน่วยงานกำกับควบคุม รวมถึงการกำหนดจุดควบคุมไม่เพียงพอก่อให้เกิดช่องโหว่(Gap)เกิดความเสียหายที่บุคลากรภายในทำการทุจริตสร้างความเสียหายต่อธนาคารทั้งในรูปตัวเงิน เช่น การถูกเปรียบเทียบปรับหรือการถูกฟ้องร้องจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของธนาคาร	
๓.	ภัยคุกคามทาง Cyber จากบุคคลภายนอกที่ไม่ประสงค์ดีต่อธนาคาร ตลอดจนการแข่งขันด้าน Digital Service หากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไม่พร้อมใช้งานขาดการควบคุมการเข้าถึงระบบงาน การรักษาความปลอดภัยที่รัดกุมเพียงพอ ก่อให้เกิดความเสี่ยงทั้งจากบุคลากรภายในและบุคคลภายนอกใช้เป็นช่องทางทำการทุจริต ในการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลสำคัญที่จัดเก็บในฐานข้อมูลระบบงาน นำข้อมูลที่จัดเก็บในระบบไปใช้เพื่อประสงค์เชิงการค้า ส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของธนาคาร	๒. มีการพัฒนาเทคโนโลยีรองรับรายการธุรกรรมต้องสงสัยที่ส่อไปในทางทุจริตภายใน (Internal Fraud) / รายการธุรกรรมต้องสงสัยภายนอก (External Fraud) ที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายด้านตัวเงินหรือชื่อเสียงของธนาคาร

คำอธิบาย: ตารางที่ ๕ พิจารณาเหตุการณ์ความเสี่ยง ที่มีค่าความเสี่ยงการทำทุจริต จากตารางที่ ๔ ตามลำดับความรุนแรงความเสี่ยงที่อยู่ในระดับ สูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง มาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทำทุจริตต่อไป

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน (เลือกการประเมิน ๑ ด้าน)

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการ
ทรัพยากรภาครัฐ

ชื่อหน่วยงาน/กระทรวง กองทุนการออมแห่งชาติ

ชื่อกระบวนการ งานธรรมาภิบาลและงานบริหารงานกองทุน

ผู้รับผิดชอบ ...นายอากาศ มีวุฒิสม.....

ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่อาวุโสฝ่ายบริหารความเสี่ยง โทรศัพท์ .....๐-๒๐๔๙ ๙๐๐๐ ต่อ ๒๑๙.....

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปี พ.ศ. ๒๕๖๓

การระบุความเสี่ยง (Risk Identification) ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน

๑. ด้านความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
๒. ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ด้านความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการ ทรัพยากรภาครัฐ

ชื่อกระบวนการ งานธรรมาภิบาลและงานบริหารงานกองทุน

ตารางที่ ๑. ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknow Factor)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	Know Factor (เคยเกิดขึ้นแล้ว)	Unknow Factor (ยังไม่เคยเกิดขึ้น)
๑. พนักงาน กอช. บางส่วน อาจไม่ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และขั้นตอนต่างๆ ที่กำหนดไว้ตาม พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ อย่างครบถ้วน		✓
๒. การคัดเลือกบริษัทนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์		✓
๓. การสอบทานการถือครองหลักทรัพย์ของพนักงาน กอช.		✓

การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามรายสีไฟจราจร มีรายละเอียด ดังนี้

	สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ
	สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติ ควบคุมดูแลได้
	สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงาน ภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงาน ตามหน้าที่ปกติ
	สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกคนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ ชัดเจน ไม่สามารถ กำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑. พนักงาน กอช. บางส่วน อาจไม่ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนต่างๆ ที่กำหนดไว้ตาม พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ อย่างครบถ้วน		✓		
๒. การคัดเลือกบริษัทนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์		✓		
๓. การสอบทานการถือครองหลักทรัพย์ของพนักงาน กอช.		✓		

เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ระดับ ๓ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตสูง

ระดับ ๒ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตที่ไม่สูงมาก

ระดับ ๑ หมายถึง เป็นขั้นตอนรองของกระบวนการ

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ ๓ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/พันธมิตร/เครือข่ายทางการเงิน ในระดับที่รุนแรง

ระดับ ๒ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/พันธมิตร/เครือข่ายทางการเงิน ในระดับที่ไม่รุนแรง

ระดับ ๑ หมายถึง มีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน/การเรียนรู้/องค์ความรู้

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงรวมจำเป็น X รุนแรง
๑. พนักงาน กอช. บางส่วน อาจไม่ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนต่างๆ ที่กำหนดไว้ตาม พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ อย่างครบถ้วน	๒	๓	๖
๒. การคัดเลือกบริษัทนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์	๒	๓	๖
๓. การสอบทานการถือครองหลักทรัพย์ของพนักงาน กอช.	๒	๒	๔

ตารางที่ ๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก MUST	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง SHOULD
๑. พนักงาน กอช. บางส่วน อาจไม่ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนต่างๆ ที่กำหนดไว้ตาม พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ อย่างครบถ้วน	๓	
๒. การคัดเลือกบริษัทนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์	๓	
๓. การสอบทานการถือครองหลักทรัพย์ของพนักงาน กอช.	๓	

ตารางที่ ๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
๑. พนักงาน กอช. บางส่วน อาจไม่ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนต่างๆ ที่กำหนดไว้ตาม พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ อย่างครบถ้วน			✓
๒. การคัดเลือกบริษัทนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์			✓
๓. การสอบทานการถือครองหลักทรัพย์ของพนักงาน กอช.		✓	

การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control Matrix Assessment)

ระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต แบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงสมาชิก กอช. /องค์กร ไม่มีผลเสียหายทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงสมาชิก กอช. /องค์กร แต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึงสมาชิก กอช. องค์กร และยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพ การจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
๑. พนักงาน กอช. บางส่วน อาจไม่ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนต่างๆ ที่กำหนดไว้ตาม พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ อย่างครบถ้วน	พอใช้		✓	
๒. การคัดเลือกบริษัทนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์	พอใช้		✓	
๓. การสอบทานการถือครองหลักทรัพย์ของพนักงาน กอช.	พอใช้		✓	

ตารางที่ ๕ ตารางแผนบริหารความเสี่ยง

รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
๑. พนักงาน กอช. บางส่วน อาจไม่ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนต่างๆ ที่กำหนดไว้ตาม พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ อย่างครบถ้วน	๑.๑ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ จัดทำ/ปรับปรุงแบบฟอร์มที่ใช้ในการจัดซื้อจัดจ้างและแจ้งเวียนให้พนักงาน กอช. ทราบ ๑.๒ พนักงาน กอช. สามารถ Download แบบฟอร์ม ได้ในระบบ Intranet ๑.๓ กำชับให้พนักงานปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด
๒. การคัดเลือกบริษัทนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์	๒.๑ การคัดเลือกบริษัทนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์จะมีการ ทบทวนอย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง หรือตามที่คณะกรรมการ กำหนด
๓. การสอบทานการถือครองหลักทรัพย์ของพนักงาน กอช.	๓.๑ ให้พนักงาน กอช. รายงานตามแบบฟอร์มการถือครองหลักทรัพย์ ๓.๒ กอช. ตรวจสอบกับทุกบริษัทหลักทรัพย์

หมายเหตุ: ตารางที่ ๕ พิจารณาเหตุการณ์ความเสี่ยง ที่มีค่าความเสี่ยงการทุจริต จากตารางที่ ๔ ตามลำดับความรุนแรงความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง มาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตต่อไป

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน (เลือกการประเมิน ๑ ด้าน)

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ชื่อหน่วยงาน/กระทรวง ธนาคารออมสิน

ชื่อกระบวนการ ความขัดแย้งทางผลประโยชน์

ผู้รับผิดชอบ นางภัชราพรรณ ศรีสุขภู

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการฝ่ายกำกับการปฏิบัติงาน

โทรศัพท์ ๐ ๒๖๑๔ ๙๕๙๕

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Known Factor และ Unknown Factor)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยง	
	Known Factor	Unknown Factor
๑. การให้สินเชื่อ หรือก่อภาระผูกพันแก่กรรมการ ผู้บริหาร ระดับสูง กิจกรรมที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง		√
๒. การจัดซื้อจัดจ้าง		√
๓. การใช้ข้อมูลภายในจากการประกอบธุรกิจ หลักทรัพย์ของธนาคาร		√

คำอธิบาย: ตารางที่ ๑ อธิบายรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต เช่น รูปแบบ พฤติการณ์การทุจริตที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และควรอธิบายพฤติการณ์ความเสี่ยงให้ละเอียด ชัดเจน มากที่สุด

- ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูงมีประวัติอยู่แล้ว ให้ใส่เครื่องหมาย √ ในช่อง Known Factor
- ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดขึ้นหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิดขึ้น ให้ใส่เครื่องหมาย √ ในช่อง Unknown Factor
- หน่วยงานสามารถปรับเปลี่ยนได้โดยไม่ระบุว่าเป็นประเภท Known Factor หรือ Unknown Factor

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	การให้สินเชื่อ หรือก่อภาระผูกพันแก่กรรมการ ผู้บริหารระดับสูง กิจกรรมที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง		✓		
๒	การจัดซื้อจัดจ้าง		✓		
๓	การใช้ข้อมูลภายในจากการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์สินของธนาคาร		✓		

คำอธิบาย: ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียดดังนี้

- **สถานะสีเขียว** : ความเสี่ยงระดับต่ำ
- **สถานะสีเหลือง** : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติควบคุมดูแลได้
- **สถานะสีส้ม** : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
- **สถานะสีแดง** : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๓ ตารางเมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง			ระดับความรุนแรงของผลกระทบ			ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น X รุนแรง
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	
๑	การให้สินเชื่อ หรือก่อภาระผูกพันแก่กรรมการ ผู้บริหารระดับสูง กิจกรรมที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง		๒			๓		๖
๒	การจัดซื้อจัดจ้าง		๒			๓		๖
๓	การใช้ข้อมูลภายในจากการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์สินของธนาคาร		๒			๓		๖

คำอธิบาย: ตารางที่ ๓ นำข้อมูลที่มีสถานะความเสี่ยงในช่องสีส้ม และสีแดง จากตารางที่ ๒ มาหาค่าความเสี่ยงรวม (ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง คูณ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ)

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพ การจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
การให้สินเชื่อ หรือก่อภาระ ผูกพันแก่กรรมการ ผู้บริหาร ระดับสูง กิจกรรมที่มี ผลประโยชน์เกี่ยวข้อง	ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง
	พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง
	อ่อน	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	สูง
การจัดซื้อจัดจ้าง	ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง
	พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง
	อ่อน	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	สูง
การใช้ข้อมูลภายในจากการ ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ของ ธนาคาร	ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง
	พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง
	อ่อน	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	สูง

คำอธิบาย: ตารางที่ ๔ ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต โดยการวิเคราะห์จากคุณภาพการจัดการขององค์กรกับความเสี่ยง เรื่องที่ทำการประเมิน (ดี/พอใช้/อ่อน) เพื่อประเมินว่า ความเสี่ยงการทุจริตมีค่าความเสี่ยงอยู่ระดับใด จะได้นำไปบริหารจัดการความเสี่ยง ตามความรุนแรงของความเสี่ยง

แบบรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓
ธนาคารออมสิน

ตารางที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

ชื่อแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง
<p>ชื่อแผนบริหารความเสี่ยง ความขัดแย้งทางผลประโยชน์</p> <p>ชื่อกระบวนการ ๑. การให้สินเชื่อ หรือก่อภาระผูกพันแก่กรรมการ ผู้บริหารระดับสูง กิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ระเบียบธนาคารออมสิน ฉบับที่ ๕๘๒ ว่าด้วยความขัดแย้งทางผลประโยชน์ มีวัตถุประสงค์ ให้คณะกรรมการธนาคารออมสิน ผู้บริหาร และพนักงานธนาคารยึดถือปฏิบัติให้ถูกต้อง เหมาะสม ● ระเบียบธนาคารออมสิน ฉบับที่ ๖๑๐ ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณธนาคารออมสิน เพื่อป้องกันการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ และความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้น ● ระเบียบธนาคารออมสิน ฉบับที่ ๖๕๐ ว่าด้วยนโยบายสินเชื่อธุรกิจ เพื่อให้กรรมการธนาคาร ผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้างที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสินเชื่อ มีหน้าที่และรับผิดชอบในการปฏิบัติตามนโยบายสินเชื่อธุรกิจ โดยไม่มีข้อยกเว้น ● จัดทำกระบวนการในการให้สินเชื่อที่ชัดเจน จัดให้มีการแสดงข้อมูลความขัดแย้งทางผลประโยชน์ทุกครั้งที่มีการขอสินเชื่อจากธนาคาร ● จัดทำระบบงานข้อมูลความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (PCOI) เพื่อตรวจสอบข้อมูลความขัดแย้งทางผลประโยชน์ของผู้ขอสินเชื่อ ● พัฒนาระบบ LOR ในส่วนของการตรวจสอบข้อมูล White List ให้แสดงรายละเอียดข้อมูลความสัมพันธ์ของลูกค้า เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบข้อมูลที่ใช้ประกอบการอนุมัติการให้สินเชื่อ
<p>ชื่อแผนบริหารความเสี่ยง ความขัดแย้งทางผลประโยชน์</p> <p>ชื่อกระบวนการ ๒. การจัดซื้อจัดจ้าง</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ประกาศเจตนารมณ์ นโยบายการกำกับดูแล เพื่อการจัดซื้อจัดจ้างที่โปร่งใสและเป็นธรรม ● กำหนดให้ผู้เข้าทำสัญญากับธนาคารให้คำมั่นยอมรับและปฏิบัติตามกฎหมาย และมาตรการควบคุมภายใน เพื่อต่อต้านการให้ หรือรับสินบน หากมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำมั่น ยินดีให้ธนาคารบอกเลิกสัญญา โดยให้สัญญามีผลสิ้นสุดลงนับแต่วันที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำมั่น ● กำหนดกระบวนการควบคุมให้พนักงานพัสดุดำเนินการจัดทำแบบการตรวจสอบการมี/ไม่มีส่วนได้เสียของกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง และแบบการตรวจสอบการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างให้สาธารณชนทราบ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดให้ถูกต้อง ครบถ้วน ในทุกงาน/โครงการ
<p>ชื่อแผนบริหารความเสี่ยง ความขัดแย้งทางผลประโยชน์</p> <p>ชื่อกระบวนการ ๓. การใช้ข้อมูลภายในจากการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ของธนาคาร</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● กำกับดูแลและควบคุมการซื้อขายหลักทรัพย์ของพนักงาน ผู้บริหาร และคณะกรรมการธนาคารออมสิน รวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้องที่มีโอกาสล่วงรู้ข้อมูลภายใน ● จัดทำบัญชี Watch List (WL) และ Restricted List (RL) และจำกัดบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการรับทราบข้อมูล โดยจะติดตามควบคุมการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์ดังกล่าว

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน (เลือกการประเมิน ๑ ด้าน)

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ชื่อหน่วยงาน/กระทรวง **บมจ.ธนาคารกรุงไทย**

ชื่อกระบวนการ กระบวนการอนุมัติสินเชื่อ การประเมินราคาหรือการทบทวนราคาหลักประกัน

ผู้รับผิดชอบ **นางอัจฉริยา บุญรัตน์**

ตำแหน่ง **ผู้อำนวยการฝ่าย ผู้บริหารฝ่าย** โทรศัพท์ **๐๒-๓๔๕-๑๘๘๗**

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknown Factor)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระบุรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต	
		Know Factor	Unknown Factor
๑	- พนักงานธนาคารเข้าไปสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า เสนอ/เรียกรับผลประโยชน์ เพื่อชักชวนให้ใช้สินเชื่อกับธนาคาร โดยอนุมัติด้วยการละเว้นหรือผ่อนปรนหลักเกณฑ์ที่เอื้อต่อผลประโยชน์นั้นๆ - เรียกรับเงิน ผลประโยชน์ เพื่อพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ ให้มีความสะดวก และได้วงเงินสูง - ใช้ดุลพินิจในการ อนุมัติ หรือยกเว้นระเบียบฯ ที่เอื้อประโยชน์ มีผลประโยชน์ทับซ้อน		✓
๒	- ประเมินทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันสินเชื่อ หรือทบทวนหลักประกันสินเชื่อ ไม่ตรงตามสภาพหรือมูลค่าที่แท้จริง	✓	
๓	พนักงานเรียกรับค่าอำนวยความสะดวกหรือผลประโยชน์อื่นใดแก่ลูกค้า เพื่อเร่งกระบวนการให้รวดเร็วขึ้น		✓
๔	พนักงานที่เปิดติดต่อบริษัทหรือบุคคลอื่นเพื่อขายทอดตลาด สมรู้ร่วมคิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการให้ข้อมูลราคาประเมิน NPA ของธนาคารแก่พรรคพวกของตนเอง		✓
๕	การใช้ข้อมูลภายในไปเปิดเผยให้กับบุคคลภายนอก ทำให้ธนาคารเสียผลประโยชน์		✓
๖	สาขาเข้าร่วมงานหรือกิจกรรมต่างๆกับทางหน่วยงาน/ลูกค้า ภายในพื้นที่ขอความร่วมมือให้ร่วมกิจกรรมต่างๆที่ทางหน่วยงานจัดขึ้น เพื่อหวังผลประโยชน์ต่างตอบแทน เช่น การขอยอดเงินฝาก การสมัครใช้บริการผลิตภัณฑ์ของธนาคาร เป็นต้น		✓
๗	พนักงานอนุมัติซื้ออุปกรณ์สำนักงานกับร้านค้าที่ให้ค่าตอบแทนพนักงาน แทนที่จะเป็นส่วนลดในการซื้อ	✓	

คำอธิบาย: ตารางที่ ๑ อธิบายรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต เช่น รูปแบบ พฤติการณ์การทุจริตที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และควรอธิบายพฤติการณ์ความเสี่ยงให้ละเอียด ชัดเจน มากที่สุด

- ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดขึ้นสูงมีประวัติอยู่แล้ว ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง Known Factor
- ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดขึ้นหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิดขึ้น ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง Unknown Factor
- หน่วยงานสามารถปรับแบบได้โดยไม่ระบุว่าเป็นประเภท Known Factor หรือ Unknown Factor

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	- พนักงานธนาคารเข้าไปสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า เสนอ/เรียกรับผลประโยชน์ เพื่อชักชวนให้ใช้สินเชื่อกับธนาคาร โดยอนุมัติด้วยการละเว้นหรือผ่อนปรนหลักเกณฑ์ที่เอื้อต่อผลประโยชน์นั้นๆ - เรียกรับเงิน ผลประโยชน์ เพื่อพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ ให้มีความสะดวกและได้วงเงินสูง - ใช้ดุลพินิจในการ อนุมัติ หรือยกเว้นระเบียบฯ ที่เอื้อประโยชน์ มีผลประโยชน์ทับซ้อน				
๒	ประเมินทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันสินเชื่อ หรือทบทวนหลักประกันสินเชื่อ ไม่ตรงตามสภาพหรือมูลค่าที่แท้จริง				
๓	พนักงานเรียกรับค่าอำนวยความสะดวกหรือผลประโยชน์อื่นใดแก่ลูกค้า เพื่อเร่งกระบวนการให้รวดเร็วขึ้น				
๔	พนักงานที่เปิดติดต่อบริษัทลูกค้าเพื่อขายทอดตลาด สมรู้ร่วมคิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการให้ข้อมูลราคาประเมิน NPA ของธนาคารแก่พรรคพวกของตนเอง				
๕	การใช้ข้อมูลภายในไปเปิดเผยให้กับบุคคลภายนอก ทำให้ธนาคารเสียผลประโยชน์				
๖	สาขาเข้าร่วมงานหรือกิจกรรมต่างๆกับทางหน่วยงาน/ลูกค้า ภายในพื้นที่ขอความร่วมมือให้ร่วมกิจกรรมต่างๆที่ทางหน่วยงานจัดขึ้น เพื่อหวังผลประโยชน์ต่างตอบแทน เช่น การขอยอดเงินฝาก การสมัครใช้บริการผลิตภัณฑ์ของธนาคาร เป็นต้น				
๗	พนักงานอนุมัติซื้ออุปกรณ์สำนักงานกับร้านค้าที่ให้ค่าตอบแทนพนักงานแทนที่จะเป็นส่วนลดในการซื้อ				

คำอธิบาย: ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียดดังนี้

- **สถานะสีเขียว** : ความเสี่ยงระดับต่ำ
- **สถานะสีเหลือง** : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้
- **สถานะสีส้ม** : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กรมีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
- **สถานะสีแดง** : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ (หรือตารางเมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็น ของการเฝ้าระวัง ๓ ๒ ๑	ระดับความรุนแรง ของผลกระทบ ๓ ๒ ๑	ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น X รุนแรง
๑	- พนักงานธนาคารเข้าไปสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า เสนอ/เรียกรับผลประโยชน์ เพื่อชักชวนให้ใช้สินเชื่อกับ ธนาคาร โดยอนุมัติด้วยการละเว้นหรือผ่อนปรน หลักเกณฑ์ที่เอื้อต่อผลประโยชน์นั้นๆ - เรียกรับเงิน ผลประโยชน์ เพื่อพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ ให้มีความสะดวก และได้วงเงินสูง - ใช้ดุลพินิจในการ อนุมัติ หรือยกเว้นระเบียบฯ ที่เอื้อ ประโยชน์ มีผลประโยชน์ทับซ้อน	๓	๓	๓X๓
๒	- ประเมินทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันสินเชื่อ หรือ ทบทวนหลักประกันสินเชื่อ ไม่ตรงตามสภาพหรือ มูลค่าที่แท้จริง	๓	๓	๓X๓
๓	พนักงานอนุมัติซื้ออุปกรณ์สำนักงานกับร้านค้าที่ให้ คำตอบแทนพนักงาน แทนที่จะเป็นส่วนลดในการซื้อ	๓	๒	๓X๒

คำอธิบาย: ตารางที่ ๓ นำข้อมูลที่มีสถานะความเสี่ยงในช่องสีส้ม และสีแดง จากตารางที่ ๒ มาหาค่าความเสี่ยงรวม (ระดับความจำเป็นของ
การเฝ้าระวัง คูณ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ)

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพ การจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
- พนักงานธนาคารเข้าไปสร้างความสัมพันธ์กับ ลูกค้า เสนอ/เรียกรับผลประโยชน์ เพื่อชักชวนให้ ใช้สินเชื่อกับธนาคาร โดยอนุมัติด้วยการละเว้น หรือผ่อนปรนหลักเกณฑ์ที่เอื้อต่อผลประโยชน์นั้นๆ - เรียกรับเงิน ผลประโยชน์ เพื่อพิจารณาอนุมัติ สินเชื่อ ให้มีความสะดวก และได้วงเงินสูง - ใช้ดุลพินิจในการ อนุมัติ หรือยกเว้นระเบียบฯ ที่เอื้อประโยชน์ มีผลประโยชน์ทับซ้อน	ดี			ปานกลาง

- ประเมินทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันสินเชื่อ หรือ ทบทุนหลักประกันสินเชื่อ ไม่ตรงตามสภาพหรือมูลค่าที่แท้จริง	ดี			ปานกลาง
พนักงานอนุมัติซื้ออุปกรณ์สำนักงานกับร้านค้าที่ให้คำตอบแทนพนักงาน แทนที่จะเป็นส่วนลดในการซื้อ	ดี		ค่อนข้างต่ำ	

คำอธิบาย: ตารางที่ ๔ ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริต โดยการวิเคราะห์จากคุณภาพการจัดการขององค์กรกับความเสี่ยง เรื่องที่ทำการประเมิน (ดี/พอใช้/อ่อน) เพื่อประเมินว่า ความเสี่ยงการทุจริตมีค่าความเสี่ยงอยู่ระดับใด จะได้นำไปบริหารจัดการความเสี่ยง ตามความรุนแรงของความเสี่ยง

ตารางที่ ๕ ตารางแผนบริหารความเสี่ยง

แผนบริหารความเสี่ยง กระบวนการอนุมัติสินเชื่อ การประเมินราคาหรือการทบทวนราคาหลักประกัน

ที่	รูปแบบ พฤติการณ์ ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต	
๑	<p>- พนักงานธนาคารเข้าไปสร้าง ความสัมพันธ์กับลูกค้า เสนอ/เรียกรับ ผลประโยชน์ เพื่อชักชวนให้ใช้สินเชื่อ กับธนาคาร โดยอนุมัติด้วยการละเว้น หรือผ่อนปรนหลักเกณฑ์ที่เอื้อต่อ ผลประโยชน์นั้นๆ</p> <p>- เรียกรับเงิน ผลประโยชน์ เพื่อ พิจารณาอนุมัติสินเชื่อ ให้มีความ สะดวก และได้วงเงินสูง</p> <p>- ใช้ดุลพินิจในการ อนุมัติ หรือยกเว้น ระเบียบฯ ที่เอื้อประโยชน์ มี ผลประโยชน์ทับซ้อน</p>	<p>ปลูกจิตสำนึก</p> <p>- ธนาคารกำหนดวัตถุประสงค์เชิง ยุทธศาสตร์ที่มุ่งสร้างการเติบโตทางธุรกิจ โดยยึดหลักบรรษัทภิบาล และการบริหาร ความเสี่ยง เพื่อสร้างความยั่งยืนให้แก่ ธนาคาร</p> <p>- ธนาคารดำเนินการโครงการกรุงไทย คุณธรรม เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้บริหาร หน่วยงานและพนักงานมีส่วนร่วมในการ ระดมความคิดผ่านยุทธศาสตร์ ๓ ปี. (ปลูก จิตสำนึก ป้องกัน เปลี่ยน) โดยมุ่ง ผลสัมฤทธิ์ ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) Financial Growth ๒) Stakeholder/Regulators ๓) Process Improvement/First Line of Defense ๔) Employees รวมทั้ง ความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม</p> <p>ปรับเปลี่ยน</p> <p>- ธนาคารกำหนดคบทลงโทษทางวินัย</p> <p>- ธนาคารยกระดับกระบวนการป้องกัน</p>	<p>ป้องกัน</p> <p>- ธนาคารมีการประกาศใช้นโยบายต่อต้านการรับ- ให้สินบนและคอร์รัปชัน (Anti Bribery and Corruption Policy) ด้วย หลักการในการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ การรับ หรือให้สินบน และการคอร์รัปชัน ถือเป็นเรื่องผิด กฎหมาย ธนาคารจึงกำกับดูแลพนักงานทุกคนให้ ปฏิบัติตามระเบียบธนาคารอย่างเคร่งครัด โดย ธนาคารไม่สามารถยอมรับให้เกิดขึ้นได้ (Zero Tolerance)</p> <p>- ธนาคารได้ดำเนินการตามจรรยาบรรณธุรกิจ ธนาคาร (Code of Conduct)</p> <p>- ธนาคารมีระเบียบการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตและประพฤติมิชอบ</p> <p>- ธนาคารมีการกำหนดนโยบายสินเชื่อ (Loan Policy) ระเบียบปฏิบัติงานด้านสินเชื่อที่มี กระบวนการ Check and Balance รวมถึงการ อนุมัติวงเงินที่มีมูลค่าสูงมีการอนุมัติในรูปแบบของ คณะกรรมการ</p> <p>- ธนาคารมีการควบคุมการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายของ</p>

		<p>การ/กระทำทุจริต แบบ End to End Process ซึ่งยกระดับการป้องกัน และการตรวจสอบตั้งแต่หน่วยงาน First Line</p>	<p>ธนาคาร</p> <ul style="list-style-type: none"> - ธนาคารมีกระบวนการแจ้งเบาะแสการกระทำผิด (Whistle Blowing)
<p>๒</p>	<p>- ประเมินทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน สินเชื่อ หรือทบทวนหลักประกัน สินเชื่อ ไม่ตรงตามสภาพหรือมูลค่าที่แท้จริง</p>	<p>กระบวนการพิจารณาโทษทางวินัย และการใช้สิทธิดำเนินการทางกฎหมาย อย่างเข้มข้น ส่งผลให้เกิดการปรับปรุง กระบวนการในภาพรวมของธนาคาร โดยเฉพาะ First Line of Defense ในด้านการป้องกันความเสี่ยง การตรวจตรา ตรวจสอบ และส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพ ในการดำเนินการกรณีพนักงานกระทำการทุจริต</p>	<p>ป้องกัน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ธนาคารมีการกำหนดระเบียบปฏิบัติงาน เรื่องการตรวจสอบภาพหลักทรัพย์ประกัน และคู่มือการตรวจสอบสภาพและประเมินราคาหลักทรัพย์ - ธนาคารมีการกำหนดรูปแบบสัญญาจ้างประเมินราคาทรัพย์สิน ระหว่าง บมจ.ธนาคารกรุงไทย กับ บริษัทประเมินราคาภายนอกเป็นมาตรฐาน โดยมี การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบริษัท ประเมินราคาภายนอกไว้อย่างชัดเจน และธนาคารมีการกำกับดูแลให้บริษัทประเมินราคาภายนอก ดำเนินการตามเงื่อนไขสัญญาจ้าง - ธนาคารมีการกำหนดแนวทางการประเมินราคา และอนุมัติรับรองราคาหลักทรัพย์ประกัน ที่ตั้งอยู่ใน/นอกแนวเขตป่าสงวน - ธนาคารมีกระบวนการแจ้งเบาะแสการกระทำผิด (Whistle Blowing)

คำอธิบาย: ตารางที่ ๕ พิจารณาเหตุการณ์ความเสี่ยง ที่มีค่าความเสี่ยงการทุจริต จากตารางที่ ๔ ตามลำดับ

ความรุนแรงความเสี่ยงที่อยู่ในระดับ สูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง มาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตต่อไป